

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЧЕРНІГІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

Навчально-науковий інститут економіки

Кафедра економіки, обліку та оподаткування

ОСНОВИ АКАДЕМІЧНОГО ПИСЬМА

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до практичних занять

для здобувачів вищої освіти освітнього ступеню «бакалавр»

галузі знань 12 «Інформаційні технології»

освітньо-професійної програми «Кібербезпека»

спеціальності 125 «Кібербезпека та захист інформації»,

освітньо-професійної програми «Комп'ютерна інженерія»

спеціальності 123 «Комп'ютерна інженерія»

всіх форм навчання

Обговорено і
рекомендовано на
засіданні кафедри
економіки, обліку та
оподаткування
Протокол № 7
від 24 квітня 2024 року

ЧЕРНІГІВ 2024

Основи академічного письма. Методичні вказівки до практичних занять для здобувачів вищої освіти освітнього ступеню «бакалавр» галузі знань 12 «Інформаційні технології» освітньо-професійної програми «Кібербезпека» спеціальності 125 «Кібербезпека та захист інформації», освітньо-професійної програми «Комп'ютерна інженерія» спеціальності 123 «Комп'ютерна інженерія» всіх форм навчання. / Укладач: Акименко О.Ю. – Чернігів: НУ «Чернігівська політехніка», 2024. – 71 с.

Укладач: Акименко Олена Юріївна, доктор економічних наук, доцент, професор кафедри економіки, обліку та оподаткування Національного університету «Чернігівська політехніка»

Відповідальний за випуск: Дерій Жанна Володимирівна, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки, обліку та оподаткування Національного університету «Чернігівська політехніка»

Рецензент: Іванова Наталія Володимирівна, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри підприємництва і торгівлі Національного університету «Чернігівська політехніка»

ЗМІСТ

1 Тематика практичних завдань.....	4
2 Перелік питань, що охоплюють зміст програми навчальної дисципліни та вносяться на залік	63
3 Список рекомендованої літератури.....	65
Додатки	70

1 ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ

ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ 1. ЗАСАДИ ВИЩОЇ ОСВІТИ

1.1. Питання для обговорення

1. Основні цінності, місія та цілі системи вищої освіти.
2. Університет як осередок знань та академічної культури. Концепції класичного університету.
3. Нерозривність прав і обов'язків здобувачів вищої освіти.
4. Студентоцентроване навчання.
5. Академічна мобільність в сучасному світі.

1.2. Питання для самостійного вивчення

1. Конституційні засади здобуття вищої освіти.
2. Мета і пріоритетні напрями розвитку освіти.
3. Всезагальність права на освіту як важлива конституційна норма.
4. Національний характер освіти і національне виховання.
5. Освіта - рушійна сила розвитку громадянського суспільства.
6. Переваги студентоцентрованого підходу.
7. Вплив суспільних стереотипів та особистісних установок на зміни в системі освіти. Освіта як система. Освіта як процес. Освіта як результат.
8. Академічна мобільність як фактор інтеграції України у світовий науково-освітній простір.
9. Гідність, цілісність і успішність: академічні та громадянські чесноти.
10. Етичні аспекти університетських цінностей.

1.3. Тематика для презентаційних виступів

1. Становлення та розвиток проблеми цінностей освіти в системі філософських знань.
2. Залежність цінностей освіти від соціально-культурних детермінант різних епох.
3. Цінності консерватизму в освіті.
4. Ідеалізація цінностей знань в теорії Яна Коменського.
5. Ідеї свободи і гідності в теоріях ідеологів просвітництва.
6. Аксиологія як новий напрям філософських досліджень.
7. Університет як осередок знань та академічної культури.
8. Мобільність викладачів і студентів: проблеми та орієнтири.
9. Трансформація університету від класичного до сучасного.

10. Місія університету через інтеграцію освіти, науки та культури.

11. Ключові принципи європейської вищої освіти: автономія, об'єктивність; фокус на науковому дослідженні та прогресі; критичний аналіз знань; університет як культурний хаб.

12. Вільний вибір університету, спеціальності, вибіркового курсів, теми дослідження та наукового керівника.

13. Право на здобуття якісної освіти, отримання належних знань і навичок, які дають змогу реалізувати себе як фахівця;

14. Студент як партнер у пошуку знань.

15. Діяльність студентського самоврядування.

1.4. Тестові завдання

1. Де можна знайти визначення поняття «вища освіта»?

а) в законодавчих актах, стратегічних документах, стандартах та інших нормативних документах у сфері освіти;

б) в наукових статтях;

в) в довідниках вищих навчальних закладів.

2. Що являє собою заклад вищої освіти?

а) окремий вид установи, яка є юридичною особою приватного або публічного права, діє згідно з виданою ліцензією на провадження освітньої діяльності на певних рівнях вищої освіти, проводить наукову, науково-технічну, інноваційну та/або методичну діяльність, забезпечує організацію освітнього процесу і здобуття особами вищої освіти, післядипломної освіти з урахуванням їхніх покликань, інтересів і здібностей;

б) окремий вид установи, яка є юридичною особою тільки приватного права, діє згідно з виданою ліцензією на провадження освітньої діяльності на певних рівнях вищої освіти, проводить наукову, науково-технічну, інноваційну та/або методичну діяльність, забезпечує організацію освітнього процесу і здобуття особами вищої освіти, післядипломної освіти з урахуванням їхніх покликань, інтересів і здібностей;

в) окремий вид установи, яка є юридичною особою та діє згідно з виданою ліцензією на провадження освітньої діяльності на певних рівнях вищої освіти, проводить наукову, науково-технічну, інноваційну та/або методичну діяльність, забезпечує організацію освітнього процесу і здобуття особами вищої освіти, післядипломної освіти з урахуванням їхніх покликань, інтересів і здібностей;

г) інший варіант відповіді.

3. Компетентність - це:

а) здатність особи успішно інтегруватися у суспільство, навчатися, і виконувати професійну діяльність, що є результатом поєднання знань, навичок,

способів мислення, поглядів, цінностей та інших особистих якостей у динамічній взаємодії;

б) офіційний результат оцінювання та підтвердження, отриманий, коли уповноважена установа визначила, що особа володіє необхідними компетенціями відповідно до стандартів вищої освіти, яке підтверджується відповідним документом про вищу освіту;

в) вид професійної діяльності, доступ до якого регулюється законом або міжнародними договорами, крім наявності відповідної освіти та спеціальності;

г) предметна область освіти і науки, гармонізована з Міжнародною стандартною класифікацією освіти, яка об'єднує споріднені освітні програми, що передбачають спільні вимоги до компетентностей і результатів навчання випускників.

4. Під якістю вищої освіти у відповідності до норм чинного законодавства розуміється:

а) здатність особи успішно інтегруватися у суспільство, навчатися, і виконувати професійну діяльність, що є результатом поєднання знань, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей та інших особистих якостей у динамічній взаємодії;

б) офіційний результат оцінювання та підтвердження, отриманий, коли уповноважена установа визначила, що особа володіє необхідними компетенціями відповідно до стандартів вищої освіти, яке підтверджується відповідним документом про вищу освіту;

в) предметна область освіти і науки, гармонізована з Міжнародною стандартною класифікацією освіти, яка об'єднує споріднені освітні програми, що передбачають спільні вимоги до компетентностей і результатів навчання випускників;

г) відповідність умов провадження освітньої діяльності та результатів навчання вимогам законодавства та стандартам вищої освіти, професійним та/або міжнародним стандартам (за наявності), а також потребам заінтересованих сторін і суспільства, що забезпечується шляхом здійснення процедур внутрішнього та зовнішнього забезпечення якості.

5. Державну політику у сфері вищої освіти визначає:

а) Верховна Рада України;

б) Кабінет Міністрів України;

в) центральний орган виконавчої влади у сфері освіти і науки;

г) усі відповіді правильні.

6. На яких рівнях вищої освіти за відповідними освітніми програмами здійснюється підготовка фахівців з вищої освіти?

а) початковий рівень (короткий цикл) вищої освіти;

- б) перший (бакалаврський) рівень;
- в) другий (магістерський) рівень;
- г) третій (освітньо-науковий/освітньо-творчий) рівень.
- д) усі відповіді правильні.

7. Який ступінь вищої освіти присуджується після успішного виконання особою освітньої програми першого рівня?

- а) бакалавр;
- б) магістр;
- в) молодший бакалавр;
- г) доктор філософії.

8. Скільки годин становить обсяг одного кредиту ЄКТС :

- а) 10 годин;
- б) 20 годин;
- в) 30 годин
- г) 40 годин.

9. Який обсяг кредитів ЄКТС освітньої програми бакалавра:

- а) 180-240 кредитів ЄКТС;
- б) 180-200 кредитів ЄКТС;
- в) 160-240 кредитів ЄКТС;
- г) 90-120 ЄКТС.

10. Освітня програма повинна містити:

а) перелік освітніх компонентів; їх логічну послідовність; вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою; кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані програмні результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти;

б) перелік обов'язкових компонентів; їх логічну послідовність; вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою; кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані програмні результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти;

в) перелік вибірових компонентів; їх логічну послідовність; вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою; кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані програмні результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти;

- г) інше.

11. Підґрунтям студентоцентризму та фахового розвитку здобувачів вищої освіти є:

- а) партнерська взаємодія учасників освітнього процесу;
- б) індивідуально орієнтований стиль спілкування викладача і здобувача вищої освіти;
- в) створення освітнього середовища в якому будуть враховані потреби та інтереси здобувачів вищої освіти, встановлені партнерські відносини між викладачем і здобувачем вищої освіти, в яких пануватиме взаємоповага й довіра;
- г) усі відповіді правильні.

12. Якими можуть бути характеристики студентоцентрованого підходу:

- а) активність здобувачів вищої освіти в освітньому процесі;
- б) партнерство та наставництво викладача, який створює умови для активного навчання, саморозвитку та самореалізації здобувачів вищої освіти;
- в) підтримка та співпраця викладача із здобувачами вищої освіти на шляху досягнення ними освітніх та особистісних цілей;
- г) усі відповіді правильні.

13. Яка операційна ціль визначається у Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2022–2032 роки задля досягнення стратегічної цілі 5 «Привабливість закладів вищої освіти для навчання та академічної кар'єри»?

- а) виконання принципів студентоцентрованого навчання;
- б) впровадження принципів навчання, спрямованих на здобувачів вищої освіти, які становлять основу для організації навчального процесу, включаючи використання інноваційних технологій та різноманітних форм навчання;
- в) власний варіант відповіді.

14. Ключовими аспектами реалізації принципів студентоцентрованого навчання є:

- а) активна участь здобувачів вищої освіти у навчальному процесі;
- б) персоналізація навчання: навчальні програми та методики адаптуються до потреб та інтересів кожного конкретного здобувача вищої освіти;
- в) фасилітація знань: викладачі діють як фасилітатори, сприяючи розвитку навичок самостійного навчання у здобувачів вищої освіти;
- г) інший варіант відповіді.

15. У Законі України «Про вищу освіту» (ст. 62) визначено, що студенти мають право в межах освітньої програми обирати дисципліни в обсязі не менше ___ % загальної кількості кредитів ЄКТС.

- а) 25 %;

- б) 20 %;
- в) 15 %;
- г) інший варіант відповіді.

16. Студентоцентризований підхід включає в себе застосування різноманітних інструментів та методів, які сприяють активному засвоєнню знань і відповідають потребам та інтересам здобувачів вищої освіти.

Використання яких методів інтерактивного навчання сприяють активній освітній діяльності студентів і розвитку компетентностей, що відповідають вимогам сучасного ринку праці?

- а) дискусія, групові проєкти; навчально-творчі задачі;
- б) метод кейсів; ігровий метод;
- в) ситуаційні завдання; метод «мозкової» атаки;
- г) метод Дельфі;
- д) власний варіант відповіді.

17. Що відображає і чому сприяє метод проєктів:

а) підхід, що акцентується на особистості в освіті, сприяє розвитку здатності адаптуватися до постіндустріального суспільства та його швидкозмінних умов життя;

б) сприяє розвитку практичних вмінь, включає в себе набуття та засвоєння необхідних навичок і ідей, що допомагають у виконанні конкретних завдань;

в) підхід, що акцентується на обміні учасниками ідеями та інформацією для генерування правильного рішення проблеми та узгодження єдиної думки з приводу її рішення;

г) метод оцінювання (в кількісному прояві) необхідних показників знань, навичок, поведінки в конкретному місті та в конкретний час.

18. Що відображає і чому сприяє навчальний тренінг:

а) підхід, що акцентується на особистості в освіті, сприяє розвитку здатності адаптуватися до постіндустріального суспільства та його швидкозмінних умов життя;

б) сприяє розвитку практичних вмінь, включає в себе набуття та засвоєння необхідних навичок і ідей, що допомагають у виконанні конкретних завдань;

в) підхід, що акцентується на обміні учасниками ідеями та інформацією для генерування правильного рішення проблеми та узгодження єдиної думки з приводу її рішення;

г) метод оцінювання (в кількісному прояві) необхідних показників знань, навичок, поведінки в конкретному місті та в конкретний час.

19. Що відображає і чому сприяє проблемно-орієнтовна дискусія:

а) підхід, що акцентується на особистості в освіті, сприяє розвитку здатності адаптуватися до постіндустріального суспільства та його швидкозмінних умов життя;

б) сприяє розвитку практичних вмінь, включає в себе набуття та засвоєння необхідних навичок і ідей, що допомагають у виконанні конкретних завдань;

в) підхід, що акцентується на обміні учасниками ідеями та інформацією для генерування правильного рішення проблеми та узгодження єдиної думки з приводу її рішення.

20. Що відображає і чому сприяє тестування:

а) підхід, що акцентується на особистості в освіті, сприяє розвитку здатності адаптуватися до постіндустріального суспільства та його швидкозмінних умов життя;

б) сприяє розвитку практичних вмінь, включає в себе набуття та засвоєння необхідних навичок і ідей, що допомагають у виконанні конкретних завдань;

в) це метод, при використанні якого учасники здійснюють обмін інформацією та ідеями для того, щоб знайти правильне рішення проблеми та прийти до єдиного погодження з приводу її рішення;

г) метод отримання кількісної оцінки необхідних параметрів поведінки, знань, навичок в конкретний час в конкретному місці.

21. Систему вищої освіти становлять:

а) вищі навчальні заклади всіх форм власності; рівні та ступені (кваліфікації) вищої освіти; галузі знань і спеціальності; освітні та наукові програми; стандарти освітньої діяльності та стандарти вищої освіти; органи, що здійснюють управління у сфері вищої освіти; учасники освітнього процесу;

б) заклади вищої освіти всіх форм власності; рівні та ступені (кваліфікації) вищої освіти; галузі знань і спеціальності;

в) освітні та наукові програми; ліцензійні умови провадження освітньої діяльності та ліцензійні умови провадження вищої освіти;

г) органи, що здійснюють управління у сфері вищої освіти; учасники освітнього процесу.

22. Відповідно до чинного законодавства університет - це:

а) багатогалузевий (класичний, технічний) або галузевий (профільний, технологічний, педагогічний, фізичного виховання і спорту, гуманітарний, богословський/теологічний, медичний, економічний, юридичний, фармацевтичний, аграрний, мистецький, культурологічний тощо) заклад вищої освіти, що провадить інноваційну освітню діяльність за різними ступенями

вищої освіти (у тому числі доктора філософії), проводить фундаментальні та/або прикладні наукові дослідження, є провідним науковим і методичним центром, має розвинуту інфраструктуру навчальних, наукових і науково-виробничих підрозділів, сприяє поширенню наукових знань та провадить культурно-просвітницьку діяльність;

б) навчальний заклад, що забезпечує освіту тільки в одній галузі;

в) великий навчальний заклад, який пропонує різноманітні спеціальності та ступені;

г) мала група студентів, що навчається під керівництвом одного викладача.

23. Яким може бути статус університету, академії або інституту незалежно від форми власності?

а) публічний.

б) приватний.

в) як публічний, так і приватний.

24. Відповідно до чинного законодавство освітній процес - це:

а) інтелектуальна, творча діяльність у сфері вищої освіти і науки, що провадиться у закладі вищої освіти (науковій установі) через систему науково-методичних і педагогічних заходів та спрямована на передачу, засвоєння, примноження і використання знань, умінь та інших компетентностей у осіб, які навчаються, а також на формування гармонійно розвиненої особистості.;

б) спосіб організації навчання здобувачів вищої освіти шляхом поєднання навчальних занять і контрольних заходів під час короткочасних сесій та самостійного оволодіння освітньою програмою в період між ними;

в) спосіб здобуття освіти здобувачами денної форми, що передбачає навчання на робочому місці на підприємствах, в установах та організаціях для набуття певної кваліфікації обсягом від 25 відсотків до 60 відсотків загального обсягу освітньої програми на основі договору;

г) власний варіант відповіді.

25. Які форми може приймати освітній процес у закладах вищої освіти?

а) лише очна форма;

б) дистанційна форма;

в) змішана (очно-дистанційна) форма;

г) всі вищезазначені.

1.5 Практичні завдання

Завдання 1.1. Надати письмову відповідь на питання:

1. Пріоритетні напрями державної політики щодо розвитку освіти.
2. Національний характер освіти і національне виховання.
3. Основа сталого розвитку університету – академічна чесність.
4. Концепція «студентоцентрованого» навчання в умовах сучасних освітніх викликів.
5. Обов'язки студента: регулювання університетськими положеннями.

Завдання 1.2. Розробити тести (10-20 шт.) за темою «Засади вищої освіти».

Завдання 1.3. Розробити кросворд за темою «Засади вищої освіти».

Завдання 1.4. Кожному з наведених нижче положень, позначених цифрами, знайдіть відповідний термін чи поняття.

Таблиця 1.1 - Поняття до теми «Засади вищої освіти»

Термін	Поняття
1	2
Студентоцентроване навчання	Гармонізована з Міжнародною стандартною класифікацією освіти предметна область освіти і науки, яка об'єднує споріднені освітні програми, що передбачають спільні вимоги до компетентностей і результатів навчання випускників.
Вища освіта	Підхід до організації освітнього процесу, що передбачає заохочення здобувачів вищої освіти до ролі автономних і відповідальних суб'єктів освітнього процесу; створення освітнього середовища, орієнтованого на задоволення потреб та інтересів здобувачів вищої освіти, зокрема надання можливостей для формування індивідуальної освітньої траєкторії; побудову освітнього процесу на засадах взаємної поваги і партнерства між учасниками освітнього процесу.
Вищий військовий навчальний заклад	Сукупність систематизованих знань, умінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, інших компетентностей, здобутих у закладі вищої освіти (науковій установі) у відповідній галузі знань за певною кваліфікацією на рівнях вищої освіти, що за складністю є вищими, ніж рівень повної загальної середньої освіти.
Заклад вищої освіти	Заклад вищої освіти державної форми власності, який здійснює на певних рівнях вищої освіти підготовку

Продовження таблиці 1.1

1	2
	курсантів (слухачів, студентів), ад'юнктів для подальшої служби на посадах офіцерського (сержантського і старшинського) складу з метою задоволення потреб Збройних Сил України, інших утворених відповідно до законів України військових формувань, центральних органів виконавчої влади із спеціальним статусом, Служби безпеки України, Служби зовнішньої розвідки України, інших розвідувальних органів України, центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони державного кордону.
Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система (ЄКТС)	Окремий вид установи, яка є юридичною особою приватного або публічного права, діє згідно з виданою ліцензією на провадження освітньої діяльності на певних рівнях вищої освіти, проводить наукову, науково-технічну, інноваційну та/або методичну діяльність, забезпечує організацію освітнього процесу і здобуття особами вищої освіти, післядипломної освіти з урахуванням їхніх покликань, інтересів і здібностей.
Кваліфікація	Система трансферу і накопичення кредитів, що використовується в Європейському просторі вищої освіти з метою надання, визнання, підтвердження кваліфікацій та освітніх компонентів і сприяє академічній мобільності здобувачів вищої освіти. Система ґрунтується на визначенні навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених результатів навчання, та обліковується у кредитах ЄКТС.
Компетентність	Офіційний результат оцінювання і визнання, який отримано, коли уповноважена установа встановила, що особа досягла компетентностей (результатів навчання) відповідно до стандартів вищої освіти, що засвідчується відповідним документом про вищу освіту.
Освітня (освітньо-професійна, освітньо-наукова чи освітньо-творча) програма	Здатність особи успішно соціалізуватися, навчатися, провадити професійну діяльність, яка виникає на основі динамічної комбінації знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей.
Спеціальність	Єдиний комплекс освітніх компонентів (навчальних дисциплін, індивідуальних завдань, практик, контрольних заходів тощо), спрямованих на досягнення передбачених такою програмою результатів навчання, що дає право на отримання визначеної освітньої або освітньої та професійної (професійних) кваліфікації (кваліфікацій). Освітня програма може визначати єдину в її межах спеціалізацію або не передбачати спеціалізації.

Список рекомендованої літератури [14, 15, 19, 20, 26, 27, 33, 35, 43, 52, 54]

ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ 2. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ І ЇЇ ПОРУШЕННЯ. КОДЕКСИ ЧЕСТІ

2.1 Питання для обговорення

1. Академічна культура, академічна доброчесність.
2. Академічна культура і етика у вищій освіті.
3. Нерозривність принципів академічної свободи і відповідальності; прав і обов'язків усіх учасників навчального процесу.
4. Інтелектуальна свобода.
5. Доброчесність викладача та адміністрації як передумова доброчесності студента.
6. Табу в академічному світі.
7. Кодекси честі.

2.2 Питання для самостійного вивчення

1. Академічна доброчесність як запорука якісної вищої освіти.
2. Практика європейської академічної культури.
3. Орієнтація на практичне застосування знань як стимул для відповідального ставлення здобувача вищої освіти до навчання.
4. Академічна культура: поняття, функції, складові.
5. Основні риси академічної культури.
6. Основні аспекти академічної культури та етики.
7. Інтелектуальна свобода.

2.3 Тематика для презентаційних виступів

1. Письмові завдання в університетах України та США: погляд академічного райтера.
2. Аксіологічний (ціннісний) компонент академічної культури.
3. Мотиваційно-етичний компонент академічної культури.
4. Наративно-цифровий компонент академічної культури.
5. Праксеологічний (діяльнісний) і поведінково-інтерактивний компоненти академічної культури.
6. Методи запобігання академічної нечесності у практиці західних навчальних закладів.
7. Академічна доброчесність: дієвий інструмент забезпечення якості вищої освіти.
8. Бухарестська декларація етичних принципів вищої освіти.
9. Які стратегії можуть бути використані для запобігання порушенням академічної доброчесності?

10. Роль кодексів честі у забезпеченні академічної доброчесності.

11. Які кроки може вжити наукова спільнота для зміцнення культури академічної доброчесності?

12. Які виклики і загрози стоять перед академічною доброчесністю в сучасному світі?

13. Вдосконалення процесів виявлення і розслідування порушень академічної доброчесності.

14. Співвідношення академічної доброчесності з етикою досліджень і відповідальним використанням наукової інформації.

15. Які наслідки можуть мати порушення академічної доброчесності для студента, вченого чи наукового закладу?

2.4 Тестові завдання

1. Що означає термін «академічна доброчесність»:

а) сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень;

б) дотримання моральних та етичних стандартів у всіх аспектах академічної діяльності;

в) копіювання матеріалів з Інтернету без вказання джерела.

2. Мета академічної доброчесності:

а) забезпечення довіри до результатів навчання та / або наукових і творчих досягнень;

б) отримання високого рівня освіти;

в) створення середовища відповідальних та чесних науковців;

г) виховання сумлінних здобувачів вищої освіти;

д) інший варіант відповіді.

3. Кодекс академічної доброчесності Національного університету «Чернігівська політехніка» спрямований на:

а) забезпечення честі, гідності, взаємної поваги і довіри, рівноправності та толерантності всіх учасників освітнього процесу шляхом дотримання принципів та загальноприйнятих норм щодо етичної поведінки всіма науково-педагогічними працівниками;

б) забезпечення честі, гідності, взаємної поваги і довіри, рівноправності та толерантності всіх учасників освітнього процесу шляхом дотримання принципів та загальноприйнятих норм щодо етичної поведінки всіма науково-педагогічними працівниками та здобувачами освіти;

в) забезпечення честі, гідності, взаємної поваги і довіри, рівноправності та толерантності всіх учасників освітнього процесу шляхом дотримання принципів та загальноприйнятих норм щодо етичної поведінки всіма науково-педагогічними працівниками, здобувачами освіти, а також іншими особами, які проводять дослідження чи навчаються на території Національного університету «Чернігівська політехніка» на умовах цивільно-правових та інших угод;

г) інший варіант відповіді.

4. Академічна культура виконує наступні функції:

- а) пізнавальну; інформативну;
- б) світоглядну; комунікативну;
- в) регулятивну; аксіологічну;
- г) виховну
- д) усі відповіді правильні.

5. Пізнавальна функція академічної культури виражається в:

а) фіксація вивчення оточуючого світу, його наукового, ціннісного та художнього відображення, що включає різноманітні форми пізнавальної діяльності; вивчення себе людиною, її соціальних потреб, інтересів, особливостей та ролі в суспільстві;

б) усвідомлення сутності академічної культури: прямого і непрямого спілкування, засвоєння культурної спадщини, інтелектуального та духовного збагачення і розвитку суспільства;

в) єдності вольових, пізнавальних, емоційно-чуттєвих елементів свідомості в соціокультурному вимірі;

г) безпосередньому і опосередкованому спілкуванні.

6. Під світоглядною функцією академічної культури розуміємо:

а) результати вивчення навколишнього світу, його наукового, ціннісного та художнього відображення, що охоплюють різноманітні форми пізнавальної діяльності; особистісний розвиток людини, включаючи вивчення власних соціальних потреб, інтересів, особливостей та ролі в суспільстві;

б) елемент свідомості, за рахунок якого забезпечується єдність пізнавальних, емоційно-чуттєвих, оцінкових, вольових елементів свідомості в соціокультурному вимірі;

в) безпосереднє і опосередковане спілкування;

г) усі відповіді правильні.

7. Що є головною цінністю академічної культури:

а) інтелектуальна свобода і соціальна відповідальність;

б) відповідальність морального змісту самостійних дослідників та вчених як за процес дослідження (вибір теми, методи, порядність), так і за його результати;

в) чесність;

г) право вчених на вільне висловлення своїх думок щодо наукових і етичних аспектів дослідницьких проектів і їх результатів, а також право уникати участі в недоброчесних проектах;

д) самоцінність інтелектуальної роботи незалежно від термінів одержання результатів.

г) усі відповіді правильні.

8. Що означає термін «академічна нечесність»?

а) копіювання чужих ідей без вказання джерела;

б) порушення моральних та етичних стандартів у сфері академічної діяльності;

в) підробка даних у наукових дослідженнях.

9. Яка функція уможлиблює розуміння сутності академічної культури?

а) інформативна функція;

б) пізнавальна функція;

в) світоглядна функція;

г) регулятивна функція.

10. Що з нижченаведеного відноситься до проявів академічної недоброчесності:

а) виконання не всіх завдань із запропонованих викладачем;

б) під час поточного контролю списування відповідей;

в) для уникнення поточного тестування симуляція хвороби;

г) симуляція хвороби для уникнення підсумкового тестування.

11. Непотизм – це:

а) надання привілеїв у роботі друзям та родичам, незалежно від їх професійності та компетентності;

б) заохочення до проявів академічної недоброчесності;

в) навмисне приховування інформації про факти порушення академічної доброчесності;

г) апробація наукового доробку інших.

12. До проявів фабрикації належать всі форми, окрім:

а) вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі;

б) вигадкування даних чи фактів, що використовуються в наукових дослідженнях;

в) створення чи вигадкування даних, фактів, подій або іншої інформації без належного ґрунтування на реальних подіях чи фактах;

г) свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень.

13. До проявів фальсифікації належить:

а) вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі;

б) вигадкування даних чи фактів, що використовуються в наукових дослідженнях;

в) створення чи вигадкування даних, фактів, подій або іншої інформації без належного ґрунтування на реальних подіях чи фактах;

г) свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень.

14. До проявів академічного плагіату належить:

а) вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі та в наукових дослідженнях;

б) часткове або в повній мірі оприлюднення наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;

в) створення чи вигадкування даних, фактів, подій або іншої інформації без належного ґрунтування на реальних подіях чи фактах;

г) свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень.

15. Академічний плагіат може набувати всіх форм, окрім:

а) відтворення в тексті наукової роботи іншого автора (колективу авторів) без змін або з незначними змінами, або в перекладі тексту іншого автора (інших авторів), обсягом від речення і більше, без відповідного посилання на автора (авторів) відтвореного тексту;

б) повне або часткове відтворення тексту наукової роботи іншого автора (колективу авторів) за рахунок перефразування;

в) відтворення в тексті наукової роботи цитат з третіх джерел без посилання на них;

г) відтворення наведеної в іншому джерелі науково-технічної інформації (крім загальновідомої) без вказування на те, з якого джерела взята ця інформація.

16. До проявів обману в академічній недоброчесності належить:

а) надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;

б) відтворення в тексті наукової роботи іншого автора (колективу авторів) без змін або з незначними змінами, або в перекладі тексту іншого автора (інших авторів), обсягом від речення і більше, без відповідного посилання на автора (авторів) відтвореного тексту;

в) повне або часткове відтворення тексту наукової роботи іншого автора (колективу авторів) за рахунок перефразування;

г) відтворення в тексті наукової роботи цитат з третіх джерел без посилання на них.

17. Що з нижченаведеного не потребує цитування:

а) пряма мова;

б) статистичні дані;

в) переформулювання ідей третіх осіб;

г) положення, що викликають суперечки із поглядами автора;

д) факти, що містяться у більшості енциклопедичних джерел;

ж) власна відповідь.

18. Ключовими цінностями академічної доброчесності є:

а) відвага, повага, чесність, відповідальність, довіра, справедливість;

б) чесність, отримання високого рівня освіти, справедливість;

в) створення атмосфери, де науковці відчують відповідальність і дотримуються принципів чесності;

г) виховання сумлінних здобувачів освіти, повага, відповідальність та відвага;

д) інший варіант відповіді.

19. Який нормативний документ встановлює основні засади оцінки вченими своєї власної роботи та діяльності колег під моральним кутом:

а) Етичний кодекс ученого України;

б) Закон про освіту;

в) Закон про вищу освіту;

г) інший варіант відповіді.

20. Ключовими цінностями етики науки є:

а) чесність, об'єктивність, повага до учасників дослідження, соціальна відповідальність, точність та прозорість;

б) отримання високого рівня освіти, чесність, справедливість;

- в) створення середовища відповідальних та чесних науковців;
- г) виховання сумлінних здобувачів освіти, повага, відповідальність та відвага;
- д) інший варіант відповіді.

21. Який принцип академічної доброчесності відображає неприпустимість наукового шахрайства, проявів плагіату, неетичної поведінки, обману або інших форм нечесної поведінки, які негативно впливають на імідж та якість наукової діяльності?

- а) чесність й порядність;
- б) верховенство права;
- в) відповідальність та дотримання авторських прав;
- г) прозорість й доступність.

22. Який принцип академічної доброчесності виявляються у визнанні та цінуванні різноманітності наукових досліджень, сфер інтересів, поглядів та методів; у відмові від будь-якої форми дискримінації на підставі гендеру, етнічної приналежності, мови, сексуальної орієнтації, політичних або релігійних переконань, а також соціального чи фінансового статусу?

- а) толерантність й недискримінація;
- б) верховенство права;
- в) відповідальність та дотримання авторських прав;
- г) прозорість й доступність.

23. Який принцип академічної доброчесності відображає дотримання норм академічної комунікації як у плані змісту, так і у плані форми та культури академічного письма?

- а) академічна грамотність;
- б) верховенство права;
- в) відповідальність та дотримання авторських прав;
- г) прозорість й доступність.

24. Який принцип академічної доброчесності виражається у запобіганні особистих конфліктів, сприянні академічній мобільності та формуванні робочих груп, які спроможні колективно вирішувати проблеми?

- а) партнерство й взаємодопомога;
- б) верховенство права;
- в) відповідальність та дотримання авторських прав;
- г) прозорість й доступність.

25. Який принцип академічної доброчесності відображає дотримання норм законодавства про авторське право, усвідомлення відповідальності за їх порушення?

- а) відповідальність та дотримання авторських прав;
- б) верховенство права;
- в) прозорість й доступність;
- г) власний варіант відповіді.

2.5 Практичні завдання

Завдання 2.1. Надати письмову відповідь на питання.

1. Чому академічна доброчесність є запорукою якісної вищої освіти?
2. Національний характер освіти і національне виховання.
3. Основні прояви академічної недоброчесності.
4. Які існують методи запобігання академічної нечесності?
5. Різновиди академічного плагіату.
6. Доброчесність викладача та адміністрації як передумова доброчесності здобувача.
7. Місія Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

Завдання 2.2. Кожному з наведених нижче положень, позначених цифрами, знайдіть відповідний термін чи поняття.

Таблиця 2.1 - Поняття до теми «Академічна доброчесність і її порушення. Кодекси честі»

Термін	Поняття
1	2
Генерація наукових ідей	Привласнення авторства на чужий текст, копіювання чужих ідей, використання (повне або часткове) у власній праці чужого тексту без покликання на першоджерело; оприлюднення чужого тексту під іменем особи, яка не є автором його автором.
Грамотність академічна	Своєрідний пошук можливостей створення нових конкурентоспроможних науково-дослідницьких проєктів, які відповідали б науковим запитам, вимогам часу й вирізнялися б теоретичною та практичною значущістю.
Доброчесність академічна	Компетентне розуміння законів, принципів, етичних правил академічного спілкування в науково-освітньому співтоваристві, дотримання академічної доброчесності, запобігання шахрайству, фальшуванню, плагіату, підтримка академічних стандартів і т. ін.

Продовження таблиці 2.1

1	2
Дослідження наукове	Сукупність етичних принципів і визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності задля забезпечення довіри до результатів навчання і наукових (творчих) досягнень.
Етикет академічний	Процес вироблення нових наукових знань, вид пізнавальної діяльності, що характеризується об'єктивністю, відтворюваністю, доказовістю, точністю, логічністю тощо.
Етикет науковий	Дотримання академічної культури, академічної доброчесності, академічної грамотності, академічної відповідальності в конкретних ситуаціях академічної комунікації.
Кодекс комунікативний	Дотримання узвичаєних норм поведінки в науковому спілкуванні, процес реалізації мовно-етикетних формул у конкретних ситуаціях наукової комунікації.
Компіляція	Система принципів, правил і конвенцій спілкування, що регулюють мовленнєву поведінку учасників комунікації і які ґрунтовані на певних категоріях та критеріях.
Оригінальність академічного тексту	Несамостійний, неоригінальний текст, написаний на основі запозичення тих чи тих матеріалів в інших авторів, без поглибленого вивчення проблеми через копіювання тексту із низки джерел без внесення в нього правок, із покликанням на авторів.
Плагіат	Відсоткове співвідношення авторського тексту, що не має збігів з неавторським, до загального обсягу текстового матеріалу.

Завдання 2.3. Використовуючи Google Форми, створити онлайн-форми та здійснити опитування у межах дослідження студентського рівня академічної культури та академічної доброчесності. Результати оформити у вигляді академічного тексту – есе, тези.

Завдання 2.4. Розробити кросворд за темою «Академічна доброчесність і її порушення. Кодекси честі».

Список рекомендованої літератури [2, 5, 8, 9, 10, 14, 15, 19, 20, 33, 35, 53, 54]

ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ 3. ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ І ЇЇ ПОРУШЕННЯ. ЯК ФОРМУВАТИ АКАДЕМІЧНУ КУЛЬТУРУ?

3.1 Питання для обговорення

1. Поняття інтелектуальної власності.
2. Правове регулювання інтелектуальної власності.
3. Авторське право: від першого закону про авторське право.
4. Різноманіття об'єктів авторського права: наукові тексти, літературні твори, музичні твори, драматичні твори, твори образотворчого мистецтва, кінофільми і аудіовізуальні твори, архітектурні роботи, комп'ютерні програми тощо.

3.2 Питання для самостійного вивчення

1. Типи інтелектуальної власності: патенти, авторське право, товарні знаки, комерційні таємниці тощо.
2. Інтелектуальна власність та інновації.
3. Аналіз впливу академічної культури на розвиток освіти, науки та суспільства загалом.
4. Ефективні методики навчання та підходи до виховання здобувачів вищої освіти у сфері академічної культури.
5. Вплив сучасних технологій на розвиток академічної культури та навчання.
6. Організація академічного середовища у ВНЗ, роль викладачів та адміністрації у формуванні академічної культури здобувачів.
7. Проблеми, пов'язані з порушенням прав інтелектуальної власності, патентними конфліктами, захистом прав на цифровий контент, а також етичні аспекти використання інтелектуальної власності.

3.3 Тематика для презентаційних виступів

1. Правовий захист інтелектуальної власності в Україні: проблеми та перспективи.
2. Законодавство про інтелектуальну власність: аналіз основних законів і міжнародних угод.
3. Правова відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності.
4. Захист інтелектуальної власності в інтернеті: проблеми і перспективи.
5. Роль інтелектуальної власності в розвитку науково-технічного прогресу.

6. Порухення прав інтелектуальної власності у сфері медичних технологій та фармацевтики.
7. Вплив порушень прав інтелектуальної власності на економіку та інноваційний розвиток.
8. Захист прав інтелектуальної власності у малому та середньому бізнесі.
9. Значення академічної культури в сучасному світі.
10. Етика в науковій діяльності.
11. Академічний інтелектуалізм та відкритість.
12. Методи навчання та виховання академічної культури.
13. Міжкультурні аспекти академічної культури.
14. Технологічні інновації та академічна культура.
15. Академічна культура у вищих навчальних закладах.

3.4 Тестові завдання

1. Нормативно-правовий акт, який регулює питання, пов'язані з правом інтелектуальної власності:

- а) Цивільний кодекс України;
- б) Податковий кодекс України;
- в) Господарський кодекс України.
- г) інший варіант відповіді.

2. Що означає термін «інтелектуальна власність»:

- а) закріплене на певний час виняткове право використання продуктів інтелектуальної власності;
- б) винаходи та технічні розробки;
- в) твори та результати творчої діяльності людини, які мають суттєву новизну та можуть бути віднесені до окремих видів правової охорони;
- г) права на результати творчої діяльності.

3. Основні ознаки, які повинен мати об'єкт для признання його інтелектуальною власністю:

- а) творча складова;
- б) об'єктивна форма;
- в) власна відповідь.

4. Під порушенням інтелектуальної власності розуміється:

- а) будь-яке використання інтелектуальної власності без дозволу власника;
- б) порушення авторського права;
- в) плагіат.

5. Наслідками порушення прав інтелектуальної власності є:

- а) штрафи;
- б) судові позови;
- в) відшкодування збитків;
- г) усі відповіді правильні.

6. Що означає термін «патентне порушення»:

- а) порушення авторського права на патент;
- б) незаконне використання патентованого винаходу без дозволу власника;
- в) надання інформації про патентований винахід у публічний доступ.

7. Що означає термін «наукове відкриття»

- а) виявлення раніше невідомих, але об'єктивно існуючих закономірностей, властивостей та явищ матеріального світу, які суттєво змінюють рівень наукового пізнання;
- б) процес або результат, що виникає внаслідок оригінального дослідження або аналізу, що приводить до нового розуміння або відкриття нових фактів, закономірностей, ідей або концепцій у певній галузі знань;
- в) розробка нових технологій, методів дослідження, теорій або відкриття нових явищ, які розширюють розуміння світу.

8. Що означає термін «патентований винахід»:

- а) винахід, який отримав патентну охорону;
- б) винахід, який був опублікований в науковому журналі;
- в) винахід, який не потребує патентування.

9. Що означає термін «комерційна таємниця»:

- а) інформація, яка захищена патентом;
- б) інформація, яка становить конкурентну перевагу для підприємства та зберігається в таємниці;
- в) інформація, яка опублікована відкритим чином.

10. Що означає термін «авторське право»:

- а) право власності на матеріальний об'єкт;
- б) право автора на виключне використання своєї творчості;
- в) право виробника на продаж продукції.

11. Що таке контрафакція:

а) підробка; порушення авторського і суміжних прав у результаті відтворення і розповсюдження чужого твору, порушення виключного права патентовласника, несанкціоноване використання товарних знаків;

б) вигадкування даних чи фактів, що використовуються в наукових дослідженнях;

в) створення чи вигадкування даних, фактів, подій або іншої інформації без належного ґрунтування на реальних подіях чи фактах;

г) свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень.

12. Які з нижченаведених об'єктів можуть бути захищені товарним знаком?

а) логотип компанії;

б) назва товару або послуги;

в) дизайн виробу;

г) усі відповіді правильні.

13. Що з нижченаведеного може бути об'єктом авторського права:

а) книга;

б) музичний запис;

в) винахід;

г) усі відповіді правильні.

14. Чи потребує реєстрації авторське право?

а) право на твір виникає автоматично з моменту його створення;

б) автор має право вирішувати, чи бажає зареєструвати свої авторські права;

в) так, у разі реєстрації автор отримає свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір, відомості про реєстрацію будуть зазначені в Державному реєстрі свідоцтв про реєстрацію авторського права;

г) інший варіант відповіді.

15. Коли виникає авторське право на твір?

а) з моменту публікації твору;

б) з моменту його створення в об'єктивній формі;

в) після одержання патенту.

г) після офіційного оприлюднення.

16. Які умови повинні бути виконані для того, щоб твір вважався авторським?

а) високий рівень мистецтва, схвалення критиками;

б) новизна та оригінальність, виразність та індивідуальність;

в) написаний професійною та науковою мовою.

17. Авторське право може виникнути на ідею або концепцію, не виражену в конкретній формі:

а) так, авторське право може виникнути на будь-яку ідею, незалежно від її вираження в конкретній формі;

б) ні, авторське право може виникнути лише на конкретно виражені твори;

в) так, але лише після одержання патенту на ідею.

18. Що з нижченаведеного не відноситься до об'єктів авторського права і суміжних прав:

а) комп'ютерні програми;

б) художні твори;

в) літературні твори;

г) винаходи, корисні моделі.

19. Що з нижченаведеного не відноситься до об'єктів промислової власності:

а) комп'ютерні програми;

б) фірмові найменування;

в) промислові зразки;

г) винаходи, корисні моделі.

20. Що з нижченаведеного відноситься до нетрадиційних об'єктів інтелектуальної власності:

а) комп'ютерні програми;

б) наукові відкриття;

в) промислові зразки;

г) винаходи, корисні моделі.

21. Захист авторського права на комп'ютерну програму забезпечується:

а) включенням спеціального захисту в програмний код;

б) реєстрацією програми в органах авторського права;

в) підписанням конфіденційності з кожним користувачем.

22. Державною організацією, що виконує функції Національного органу інтелектуальної власності є:

а) Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій;

- б) урядовий орган, що займається реєстрацією та охороною інтелектуальної власності в Україні;
- в) приватне підприємство, що надає консультації з питань інтелектуальної власності;
- г) наукова установа, що займається дослідженнями у галузі інновацій.

23. Основною функцією Українського національного офісу інтелектуальної власності та інновацій є:

- а) пропаганда інновацій серед населення;
- б) реєстрація та надання охорони прав на об'єкти інтелектуальної власності;
- в) розвиток нових технологій у сфері інтелектуальної власності.

24. Об'єкти інтелектуальної власності, які реєструються в Українському національному офісі інтелектуальної власності та інновацій:

- а) винаходи;
- б) товарні знаки;
- в) винаходи, корисні моделі, промислові зразки, товарні знаки, топографії інтегральних мікросхем, а також охорона авторських прав та суміжних прав.

25. Процедура реєстрації інтелектуальної власності в Українському національному офісі інтелектуальної власності та інновацій включає:

- а) офіційну експертизу та реєстрацію;
- б) лише реєстрацію без експертизи;
- в) експертизу без реєстрації.

3.5 Практичні завдання

Завдання 3.1. Надати письмову відповідь на питання.

1. Проблеми та виклики інтелектуальної власності.
2. Роль критичного мислення, відкритості до нових ідей та підходів у формуванні академічної культури.
3. Порівняння різних культурних підходів до освіти та науки, адаптація здобувачів до академічної культури в інших країнах.
4. Глобалізація та інтелектуальна власність.
5. Інтелектуальна власність і суспільство.

Завдання 3.2. Написати есе на тему «Інтелектуальна власність: визначення, види та важливість в сучасному світі». Дослідити історію інтелектуальної власності, розглянути різні аспекти захисту прав інтелектуальної власності та її вплив на розвиток науки, технологій та мистецтва.

Завдання 3.3. Написати порівняльне есе про системи захисту інтелектуальної власності в різних країнах. Порівняти законодавство, процедури реєстрації та практику захисту прав інтелектуальної власності у різних частинах світу.

Завдання 3.4. Розробити план дослідження на тему «Вплив інтелектуальної власності на інноваційну діяльність в певній галузі». Визначити ключові аспекти дослідження, методи та джерела інформації, запропонувати свої власні гіпотези та висновки.

Завдання 3.5. Провести аналіз наведених наукових статей на тему інтелектуальної власності: визначити основні тези авторів, оцінити їхні аргументи та висловити власну думку про обговорювані питання.

Наукові статті для аналізу:

1. Зайківський О., Оністрат О. Система національної безпеки та питання інтелектуальної власності. URL: <http://uran.inprojournal.org/article/view/234187>.
2. Троцька В. Авторське право і суміжні права онлайн-медіа. URL: <http://uran.inprojournal.org/article/view/300893>.
3. Омельченко А. Систематизація законодавства України у сфері інтелектуальної власності: теоретичний погляд на варіанти кодифікації. URL: <http://uran.inprojournal.org/article/view/300900>.
4. Дорошенко Д. Проблеми охорони трансляцій спортивних заходів у контексті авторського права і суміжних прав. URL: <http://uran.inprojournal.org/article/view/293214>.
5. Зеров К. Чи мріють системи генеративноштучного інтелекту про електричних овець? Поняття та умови охороноздатності об'єктів, згенерованих системами генеративного штучного інтелекту в Україні. URL: <http://uran.inprojournal.org/article/view/289803>.
6. Іванов П. Захист прав інтелектуальної власності на логотип як торговельну марку в Україні та державах-членах ЄС. URL: <http://uran.inprojournal.org/article/view/293290>.

Завдання 6. Вивчити кейси порушення прав інтелектуальної власності в історії та обговорити наслідки. Для аналізу можливо обрати судові рішення [46-51, 57], етичні аспекти та вплив порушень на ринок та індустрію.

Список рекомендованої літератури [3, 11-15, 19-21, 46- 51, 54, 57]

ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ 4. НАУКОВИЙ ТА ОФІЦІЙНО-ДІЛОВИЙ СТИЛІ. НАУКОВЕ МОВЛЕННЯ

4.1 Питання для обговорення

1. Науковий стиль. Стилї сучасної української мови.
2. Мовні засоби наукового стилю, використання наукових термінів, таблиць, схем; оперування абстрактними поняттями; використання цитат; логічна послідовність; однозначність; аргументованість викладу; уживання складених речень тощо.
3. Публічний виступ, презентація, доповідь.
4. Основні жанри наукового мовлення: монографія, стаття, есе, дисертація, дипломна робота, курсова робота, підручник, посібник, реферат.
5. Володіння мовою як запорука успішного працевлаштування.

4.2 Питання для самостійного вивчення

1. Академічний стиль: Стиль у сучасній українській мові.
2. Культура мовлення науковця – основа його професійної майстерності.
3. Особливості усного наукового мовлення.
4. Стилїстика наукових текстів.
5. Основи наукової комунікації.
6. Мовні характеристики академічного стилю.
7. Громадський виступ: підготовка та проведення презентацій та доповідей.

4.3 Тематика для презентаційних виступів

1. Еволюція наукового мовлення: від класичних стилів до сучасних тенденцій.
2. Особливості офіційно-ділового стилю в українській та інших мовах.
3. Роль та значення наукового мовлення у розвитку суспільства.
4. Типологія наукових текстів: монографії, статті, дисертації тощо.
5. Інструменти наукового мовлення: використання термінології, цитування, логічна побудова тексту.
6. Адаптація наукового стилю до вимог академічного середовища.
7. Вплив офіційно-ділового стилю на комунікацію в урядових та бізнесових структурах.
8. Мовні засоби офіційного мовлення в правовій сфері: законодавчі акти, договори, документи тощо.

9. Порівняльний аналіз наукових та офіційно-ділових стилів у різних мовних традиціях.

10. Використання мовних ресурсів у науковому мовленні: словникова база, термінологічні бази даних, наукові журнали тощо.

11. Використання термінології в науковому мовленні: роль та значення спеціалізованих термінів у передачі наукової інформації.

12. Цитування як мовний засіб наукового стилю: типи цитат, їх роль у підтвердженні та підкріпленні аргументів.

13. Логічна побудова тексту в науковому мовленні: принципи логічної послідовності та їх вплив на зрозумілість та переконливість викладу.

14. Аргументованість викладу в науковому мовленні: методи підтвердження та обґрунтування тез наукового дослідження.

15. Вплив стилістичних прийомів на читача в науковому мовленні: аналіз різних стилістичних прийомів і їх ефективність у передачі наукової інформації.

4.4 Тестові завдання

1. Виберіть з нижчеперелічених словосполучень нормативний варіант:

- а) близька до мене тема;
- б) близька мені тема.

2. Виберіть з нижчеперелічених словосполучень нормативний варіант:

- а) залишити на нього право контролю;
- б) залишити за ним право контролю;
- в) залишити на ньому право контролю.

3. Виберіть у переліку запропонованих словосполучень форму привітання для офіційного листа:

- а) «Привіт!»;
- б) «Шановний/Шановна [ім'я чи посада]!»;
- в) «Доброго дня!».

4. Виберіть у переліку запропонованих варіантів правильні кліше:

- а) підбивати підсумки;
- б) підводити підсумки;
- в) визначати підсумки.

5. Виберіть у переліку запропонованих варіантів правильні кліше:

- а) зазнавати збитків;

- б) зазнавати збитку;
- в) зазнати збитків.

6. Виберіть у переліку запропонованих варіантів правильні кліше:

- а) надіслати поштою;
- б) надіслати по пошті;
- в) надіслати до пошти.

7. Виберіть у переліку запропонованих варіантів правильні кліше:

- а) при допомозі колег;
- б) за допомогою колег;
- в) за допомоги колег.

8. Виберіть у переліку запропонованих варіантів правильні кліше:

- а) додержувати правил;
- б) додержувати правила;
- в) додержуватися правила.

9. Виберіть у переліку запропонованих варіантів правильні кліше без морфологічної помилки:

- а) я прочитав до двохста сторінок;
- б) я прочитав майже двісті сторінок.

10. Виберіть у переліку запропонованих варіантів правильні кліше:

- а) завідуючій відділу;
- б) завідуючій відділом;
- в) завідувачеві відділом;
- г) завідувачеві відділу.

11. Виберіть у переліку запропонованих варіантів правильні кліше:

- а) комісія для складання;
- б) комісія по складанню;
- в) комісія за складанням.

12. Виберіть у переліку запропонованих варіантів правильні кліше:

- а) заходи до поліпшення;
- б) заходи по поліпшенню;
- в) заходи щодо поліпшення;
- г) заходи з поліпшення.

13. Виберіть у переліку запропонованих варіантів мовний штамп, який характерний для офіційно-ділового стилю (правильний, без порушення стилістичних норм):

- а) брати участь;
- б) взяти участь;
- в) приймати участь.

14. Офіційно-діловому стилю (правильний, без порушення стилістичних норм) характерний наступний мовний штамп:

- а) укладати договір;
- б) підписувати договір;
- в) заключати договір.

15. Виберіть заключну фразу для листа:

- а) «Вибачте за будь-які незручності»;
- б) «З повагою»;
- в) «Тримайте мене в курсі подальших подій».

16. Концепція державної мовної політики це:

а) система засадничих нормативних постанов, які ґрунтуються на компетентному оцінюванні мовної ситуації в Україні, і якими мають керуватися органи державної влади та органи місцевого самоврядування у своїй практичній діяльності, регулюючи суспільні відносини в мовній царині;

б) система заходів (політичних, юридичних, адміністративних), спрямованих на регулювання мовних відносин в державі, зміну чи збереження мовної ситуації в державі;

в) частина національної політики, органічна складова певного політичного курсу держави.

17. З'ясуйте, яке твердження є правильним: «Граматичні норми –це ...»:

а) правила вимови звуків і звукосполучень, правила наголошування слів, їхніх форм під час словозміни тощо;

б) правильна передача звуків на письмі;

в) правильне вживання варіантів морфологічної форми слова, варіантів її поєднання з іншими словами у словосполученні й реченні;

г) доречний відбір мовних елементів відповідно до умов спілкування.

18. Комунікативними ознаками культури мовлення є:

а) структурованість, усна й писемна форми мовлення, зв'язність, логічність, інформативність;

б) різноманітність, правильність, стислість, нормативність, завершеність, милозвучність;

в) змістовність, правильність, точність, чистота, логічність, багатство, доречність, різноманітність, виразність;

г) монологічність, чистота, ввічливість, різноманітність, наявність усіх стилів української мови.

19. Однією з основних складових успішного публічного виступу є:

а) гучність мови;

б) здатність заспокоїти нерви;

в) кількість використаної технічної апаратури;

г) власний варіант відповіді.

20. Яка з наведених стратегій може допомогти створити ефективну презентацію?

а) заповнення текстом для докладного опису кожного пункту;

б) використання графіків, діаграм та зображень для візуальної підтримки;

в) читання тексту з екрану безпосередньо під час презентації;

г) власний варіант відповіді.

21. Яка заява щодо підготовки до публічного виступу є вірною?

а) ідеальний виступ відбувається без будь-якої підготовки;

б) ефективна підготовка має включати: вивчення матеріалу, тренування, отримання зворотного зв'язку від аудиторії слухачів;

в) достатньо заздалегідь скласти декілька речень та розрахувати на імпровізацію;

г) власний варіант відповіді.

22. Який з жанрів наукового мовлення найчастіше використовується для представлення результатів дослідження?

а) наукова стаття;

б) магістерська робота;

в) есе;

г) монографія;

д) усі відповіді правильні.

23. Наукові фахові видання категорії «А» - це:

а) всі журнали, які рецензуються Web of Science;

б) всі журнали, які рецензуються Scopus;

в) всі журнали, які рецензуються Web of Science та Scopus;

г) журнали, що входять до міжнародних наукометричних спеціалізованих баз даних.

24. Наукові фахові видання категорії «Б» - це:

- а) всі журнали, які рецензуються Web of Science;
- б) всі журнали, які рецензуються Scopus;
- в) всі журнали, які рецензуються Web of Science та Scopus;
- г) журнали, що входять до міжнародних наукометричних спеціалізованих баз даних.

25. Який жанр наукового мовлення містить огляд та аналіз попередніх досліджень з певної теми?

- а) монографія;
- б) рецензія;
- в) літературний огляд;
- г) усі відповіді правильні.

4.5 Практичне завдання**Завдання 4.1.** Надати письмову відповідь на питання.

1. Формулювання абстрактних понять у науковому тексті: методи та стратегії передачі складних концепцій через мовні засоби.
2. Особливості наукового мовлення.
3. Однозначність та уникнення двозначності в науковому мовленні.
4. Структура та організація наукового тексту: аналіз впливу організації тексту на зрозумілість та ефективність сприйняття інформації.
5. Публічний виступ як комунікативний феномен.

Завдання 4.2. Пояснити значення поданих слів. З деякими з цих слів скласти речення.

Ампераж, авізо, автаркія, агреман, блутус, валоризація, габілітація, де-факто, демпінг, драйвер, еквівалент, експандер, інтерфейс, космологія, кодифікація, монопсонія, ноутбук, резистор, саботаж, тендер [53, 54].

Завдання 4.3. Установити відповідність між (1) фразеологізмами — антонімами; (2) фразеологізмами – синонімами; (3) між фразеологізмом і його значенням [45, 55, 58].

Таблиця 4.1 – Установити відповідність між фразеологізмами та антонімами, синонімами, значенням [45, 55, 58].

Встановлення відповідності					
Фразеологізм	Антонім	Фразеологізм	Синоніми	Фразеологізм	Його значення
1. Тримати в кулаку.	А. Тримати на виду.	1. Як виросте дуб на вербі.	А. Ні слуху, ні духу.	1. Нитка Аріадни.	А. Не має ні про що сталої думки.
2. Тримати в тіні.	Б. Попускати віжки.	2. Ні чутки, ні вістки.	Б. Ніколи.	2. Піррова перемога.	Б. Абсолютно байдуже.
3. Триматися гоголем.	В. Побігти.	3. Дістати носа.	В. Тремтіти від холоду.	3. Сім п'ятниць на неділю.	В. Дошкуляти критикою.
4. Тримати хвіст трубою.	Г. Піджимати хвоста.	4. Пекти раків.	Г. Горіти з сорому.	4. Хоч трава не росте.	Г. Спосіб, що допомагає розв'язати якесь важке питання.
5. Брати ноги в руки.	Д. Опустити руки.	5. Відчути крила за плечима.	Д. Пошитися в дурні.	5. Аж двері дрижать.	Д. Сумнівна перемога.
6. Викинути з голови.	Ж. Забути.	6. Вибивати дрижака.	Ж. Бути сповненим сил.	6. Задати перцю з маком.	Ж. Дуже гучно.

Завдання 4.4. Зі словника термінів вашого фаху обрати та записати:

а) десять слів із дублетним наголосом (подвійний наголос, наприклад: пёрвісний — первісний);

б) десять слів, наголос у яких є смислорозрізнявальним (наприклад: зАмок — замОк), поясніть лексичне значення цих слів і введіть у самостійно складені речення;

в) десять слів з форморозрізнявальним наголосом, зазначена функція наголосу розрізняє граматичні форми слів, наприклад, відмінок і число іменника: книжкИ — називний відмінок множини і кнИжки — родовий відмінок однини.

Використати рекомендовану літературу [45, 55, 58].

Завдання 4.5. Прочитувати три-чотири вислови видатних людей про красу української мови з дотриманням орфоепічних норм. Навести цитати з посиланнями на джерела згідно ДСТУ 8302:2015 [7, 44].

Завдання 4.6. Відредагувати словосполучення [16, 24, 40, 45].

По поводу чого, вартує уваги, моя власна думка, насміхатися над ним, атомщики, зазнавати збитки, по заказу, заходи по поліпшенню, стане у нагоді,

підключити живлення, кілька років тому назад, по тій причині, додержувати правил, потенційна можливість, прийняти до відома, переконуюче мовлення; набувати досвід, по місцю проживання, комісія по складанню, наведу наступні приклади, при відкритті сесії, подмінять, ми прийшли до переконання, поступили документи, автор піднімає проблему.

Завдання 4.7. Есе на тему: «Статус української мови в сучасній Україні, якими документами він засвідчується».

Завдання 4.8. Підготувати презентацію професії, яку опановуєте в університеті.

Скористайтеся такими запитаннями.

- Чим приваблює обрана професія?
- Що вам відомо про цей фах?
- Наскільки обрана вами професія актуальна, важлива сьогодні?
- Які ділові, моральні якості допоможуть вам у професійній діяльності?

Список рекомендованої літератури [15, 16, 24, 40, 45, 55, 58]

ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ 5. КУЛЬТУРА НАПИСАННЯ ТА ОФОРМЛЕННЯ НАУКОВОГО ТЕКСТУ

5.1 Питання для обговорення

1. Поняття наукового тексту.
2. Особливості написання тез доповідей, наукових статей, наукових доповідей.
3. Структура наукової роботи та вимоги до її написання та оформлення.
4. Мистецтво презентацій та виступів на студентських науково-практичних конференціях.
5. Основні вимоги до тексту документа.
6. Автобіографія, резюме, мотиваційний лист: мета написання та особливості підготовки.

5.2 Питання для самостійного вивчення

1. Основи академічного письма. Висловлювання та обґрунтування власних ідей за допомогою короткого, переконливого і зручно організованого наукового тексту.
2. Текст та дискурс: характеристики, відмінності.

3. Передумови створення наукового тексту.
4. Професійність, чіткість та об'єктивність: створення наукового тексту.
5. Основні категорії наукового тексту.
6. Класифікація наукових текстів за функціональним призначенням.
7. Класифікація жанрів наукового тексту: есе академічне, наукова стаття, дисертаційна робота, монографія, наукова рецензія, курсова робота, дипломна робота, магістерська робота, реферат, звіт.
8. Обов'язкові компоненти наукової статті, тези.
9. Посилання на джерела або бібліографічний список під час написання наукової праці.
10. Загальні вимоги до цитування.

5.3 Тематика для презентаційних виступів

1. Структура наукового тексту: від інтродукції до висновків.
2. Методи та прийоми наукового аналізу та дослідження.
3. Вимоги до оформлення наукових праць: від формату до стилю.
4. Етика наукового письма: правила цитування та уникнення плагіату.
5. Техніки наукового планування та організації дослідницької роботи.
6. Розвиток критичного мислення у процесі написання наукових текстів.
7. Використання наукових ресурсів та джерел: бібліографія, довідники, електронні бази даних.
8. Роль редакційних процесів у підвищенні якості наукового тексту.
9. Створення ефективних графічних та візуальних матеріалів у наукових працях.
10. Практичні поради для підготовки та захисту наукових робіт.
11. Техніки та методи розвитку критичного мислення: аналіз, оцінка, синтез.
12. Роль критичного мислення у вищій освіті: від академічного до професійного розвитку.
13. Вплив соціокультурного середовища на формування критичного мислення.
14. Психологічні аспекти розвитку критичного мислення: когнітивні процеси та підходи.
15. Використання критичного мислення у прийнятті рішень та розв'язанні проблем.
16. Критичне мислення у масовій культурі: критичне сприйняття медіа та реклами.
17. Вплив технологій інформаційного суспільства на розвиток критичного мислення.

18. Розвиток критичного мислення в підлітковому та дорослому віці: від індивідуального до соціального аспекту.

19. Критичне мислення у політичному та громадському житті: критична грамотність та громадянська позиція.

20. Роль критичного мислення у науковому дослідженні та розвитку наукових дисциплін.

5.4 Тестові завдання

1. Обрати правильне визначення терміну «академічне письмо»:

а) навичка формулювання та аргументування власних думок у формі стислого, але переконливого наукового тексту;

б) галузь науково-педагогічних досліджень та дисципліна, яка займається вивченням методів і технологій створення академічного (навчального) і наукового тексту;

в) спосіб висловлення, який науковці використовують для встановлення інтелектуальних меж у своїх областях досліджень та конкретних сферах знань; акцентується на обґрунтованих доказах та логічних міркуваннях, що допомагають зрозуміти предмет;

г) усі відповіді правильні.

2. Що є метою академічного письма:

а) розвиток компетенцій, які необхідні для написання тексту у відповідності до міжнародних риторичних конвенцій та виховання дослідників, здатних самостійно розмірковувати та брати активну участь у глобальному академічному діалозі;

б) послідовне написання тексту з використанням методів і технологій нелінійної побудови тексту;

в) послідовне написання тексту, починаючи від висунення гіпотези й формулювання робочої тези до остаточної правки тексту.

3. Вміння виражати думки за допомогою дискусій і досліджень – це:

а) міжкультурна грамотність;

б) академічна грамотність;

в) стилістична грамотність;

г) інформаційна грамотність.

4. Що означає термін «твір»?

а) інформація, як результат інтелектуальної (у тому числі наукової) творчої діяльності автора або колективу авторів, яка представлена на паперових носіях або в електронному вигляді у мережі Інтернет (монографія, підручник, навчальний посібник, стаття, тези, препринт, автореферат і рукопис дисертації

(дисертаційна робота), магістерська чи бакалаврська робота, курсова робота чи проект, реферат, есе, контрольна робота тощо) або в усній формі (виступи, лекції, промови та інші усні твори);

а) літературний або науковий текст, який виражає думки, почуття та ідеї автора;

в) виключно короткий розповідний матеріал.

5. Основу наукового тексту становить:

а) образне мислення;

б) аналітичне мислення;

в) системне мислення;

г) креативне мислення.

6. Науковий текст характеризує:

а) відсутність логічної послідовності;

б) використання суб'єктивних оцінок;

в) наявність об'єктивних даних та доказів;

г) легка доступність для будь-якої аудиторії.

7. Які риси є характерними для структури наукового тексту?

а) відсутність заголовка;

б) відсутність вступу;

в) логічний розгорнутий виклад матеріалу;

г) використання великої кількості емоційних висловів.

8. Концепція наукового тексту включає:

а) розгорнутий опис подій;

б) деталізований аналіз явищ і фактів;

в) виключення підтверджених фактів;

г) обґрунтування власних думок без зазначення джерел.

9. Основна мета наукового тексту:

а) поширення популярних стереотипів;

б) спонукання до емоційної реакції;

в) представлення нових досліджень та знань;

г) викликання спірних думок інших науковців.

10. Основна ознака академічного тексту:

а) нелінійність;

б) лінійність;

в) поетапність.

11. Про що свідчить 95-100% унікальності тексту:

- а) абсолютно унікальний контент;
- б) відносно високий відсоток оригінальності;
- в) середнє значення, яке може вказувати на поверхневий рерайтинг;
- г) низький рівень унікальності, висока частка плагіату.

12. Ліміт перевищення допустимих меж цитування і самоцитування має бути в ____% загального обсягу:

- а) 25%;
- б) 45%;
- в) 85%;
- г) 95%.

13. Чому слід дотримуватися високих показників унікальності в тексті?

- а) відсутність плагіату в тексті вказує на його оригінальність;
- б) виражене у відсотках співвідношення частини твору, до загального обсягу твору, вказує на відсутність збігів з публікаціями автора;
- в) унікальний контент вказує на корисність тексту, відсутність беззмістовності;
- г) власний варіант відповіді.

14. Винахідником тривимірної моделі, що відзначалася наголосом на нелінійності тексту, багатовимірності і складності процесу його створення, був:

- а) К. Поппер;
- б) Д. Джонсон;
- в) Б. Грін;
- г) Р. Пол.

15. Які складові включає в себе тривимірна модель Б. Гріна?

- а) реактивність, ефективність, синергія;
- б) пізнавальний, емоційний, поведінковий аспекти;
- в) емоційна стабільність, інтелектуальна рівновага, моральні принципи;
- г) екстраверсія, інтроверсія, амбіверсія.

16. Який з аспектів не входить до тривимірної моделі Б. Гріна?

- а) інтелектуальний;
- б) емоційний;
- в) поведінковий;
- г) соціальний.

17. Модель Білла Гріна, з акцентом на нелінійність тексту, багатовимірність і комплексність процесу його створення, включає три вимірники. Що являє собою культурний вимір?

а) розуміння предмету (включаючи як нові, так і класичні дослідження у цій області), усвідомлення обговорюваних питань у їх контексті, а також вмільний вибір стилістики та мови відповідно до адресата і мети тексту, залежно від жанру та наукової дисципліни;

б) мова та організація тексту включають у себе структуру тексту, абзаци та речення, а також використання мовних засобів (мовленнєві навички та володіння технологіями створення тексту);

в) згенерована власна ідея автора, яка вмотивувала його написати текст з метою надання цій ідеї публічного висловлення та обговорення серед читачів.

18. Критичний вимір в моделі Білла Гріна являє собою:

а) згенеровані ідеї автора у вигляді власного тексту, включаючи всю лінію побудови доказів: від тези до зв'язування у цілісний текст;

б) розуміння предмету (включаючи як нові, так і класичні дослідження у цій області), усвідомлення обговорюваних питань у їх контексті, а також вмільний вибір стилістики та мови відповідно до адресата і мети тексту, залежно від жанру та наукової дисципліни;

в) мова та організація тексту включають у себе структуру тексту, абзаци та речення, а також використання мовних засобів (мовленнєві навички та володіння технологіями створення тексту).

19. Операційний вимір в моделі Білла Гріна являє собою:

а) згенеровані ідеї автора у вигляді власного тексту, включаючи всю лінію побудови доказів: від тези до зв'язування у цілісний текст;

б) розуміння предмету (включаючи як нові, так і класичні дослідження у цій області), усвідомлення обговорюваних питань у їх контексті, а також вмільний вибір стилістики та мови відповідно до адресата і мети тексту, залежно від жанру та наукової дисципліни;

в) мова та організація тексту включають у себе структуру тексту, абзаци та речення, а також використання мовних засобів (мовленнєві навички та володіння технологіями створення тексту).

20. Які типи особистості визначаються за допомогою тривимірної моделі Б. Гріна?

а) екстраверти, інтроверти, амбіверти;

б) інтелектуали, емоціонали, інтуїтиви;

в) спонтанні, рефлексивні, конструктивні;

г) реалісти, ідеалісти, раціоналісти.

21. Яка основна ціль тривимірної моделі Б. Гріна?

- а) прогнозування майбутнього розвитку особистості;
- б) оцінка соціальних навичок;
- в) розуміння взаємодії індивідуальних рис характеру;
- г) визначення рівня творчого потенціалу.

22. Загальне ознайомлення зі змістом тексту та вияв його основної ідеї передбачає:

- а) поглиблене читання;
- б) ознайомлювальне читання;
- в) переглядове читання;
- г) аналітико-критичне читання.

23. Здатність створювати або іншим чином втілювати в життя щось нове, що допомагає швидко реагувати на будь-яку проблему і знаходити нестандартні шляхи виходу зі складних ситуацій, представляє собою:

- а) критичне мислення;
- б) індивідуальне мислення;
- в) академічне письмо;
- г) креативне мислення.

24. Найменше мовленнєве висловлювання (утворення) з конструкцією більшої за фразу, що передбачає продукування та наявність адресата і адресанта?

- а) есе;
- б) дискурс;
- в) лінгвістичне розуміння тексту;
- г) академічний текст.

25. Чому принцип тріади вважається основним принципом структурування академічного тексту?

- а) допомагає в організації тексту у відповідності до вимог учасників спеціальної комунікації;
- б) допомагає генерувати думки в зручні для автора блоки;
- в) допомагає в реалізації творчих можливостей мовної особистості;
- г) забезпечує рівень професійної компетенції фахівця.

5.5 Практичні завдання

Завдання 5.1. Надати письмову відповідь на питання.

1. Які вміннями необхідні для успішного опанування академічним письмом?
2. Тривимірна модель Б. Гріна: модель грамотності.
3. Наукова мовна культура – основа професійної діяльності дослідника.
4. Науковий текст, його структура та правила складання.
5. Класифікація наукових текстів.
6. Наукова стаття як самостійний науковий твір.
7. Чому розвиток критичного мислення важливий для створення авторських оригінальних академічних текстів?

Завдання 5.2. Сформулюйте глосарій основних термінів: автореферат дисертації, анотація, дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії, дисертація на здобуття наукового ступеня доктора наук, звіт про виробничу практику, звіт про науково-дослідну роботу, конспект лекцій, курсова робота, монографія, магістерська робота, наукова стаття, повідомлення, реферат, рецензія, тези доповіді.

Завдання 5.3. Проаналізувати текст «Академічна доброчесність як один із основних принципів освіти в Україні» відповідно до центральної моделі базового академічного письма (Анастасьєва О. А., 2021). Відокремити структурні елементи тексту.

Посилання на наукову роботу наведено в списку рекомендованої літератури [29].

Завдання 5.4. Проаналізувати текст «Наявність гнучких навичок (soft skills) та оволодіння інструментами тайм-менеджменту: досвід набуття в діяльності бухгалтера» з огляду на тривимірну модель Б. Гріна (Акименко О.Ю., 2023). Обґрунтувати думку щодо наявних у тексті вимірів (культурний, операційний, критичний, на перетині критичного та операційного). Основні елементи аналізу автономної моделі оцінювання роботи представити в наступній послідовності: (1) фактичний матеріал та його трактування; (2) аргументація і висновки; (3) повнота розкриття змісту предмету; (4) стиль та рівень академічної грамотності; (5) подання теми та матеріалу; (6) загальна оцінка роботі. Оцінка від 1 до 5.

Посилання на наукову роботу наведено в списку рекомендованої літератури [31].

Завдання 5.5. Користуючись автономною моделлю оцінювання академічного тексту, здійснити оцінювання конкурсного есе на тему «Моя

академічна доброчесність», Житницької А.А., здобувачки вищої освіти Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди [38].

Оформити результати експертної оцінки у вигляді рецензії за таким алгоритмом: вступ; основна частина; висновок.

Робота для оцінювання наведена в додатках (Додаток А).

Завдання 5.6. Написати рецензію на наукову роботу (за тематикою – «Основи академічного письма»), яку обрати самостійно. Під час написання рецензії, використовувати наступну структуру: (1) назва статті, інформація про автора; (2) актуальність обраної теми, наявність недосліджуваних проблем; (3) ступінь обґрунтованості наукових положень; (4) достовірність та новизна наукових положень, висновків і рекомендацій; (5) зауваження; (6) висновок.

Завдання 5.7. Використовуючи інституційний репозитарій Національного університету «Чернігівська політехніка» (http://library2.stu.cn.ua/institucjkij_repozitarij_irchsiem/), навести приклади наукової статті, тези, есе, рецензії, монографії, магістерської роботи, дисертаційної роботи.

Завдання 5.8. Прочитати запропонований фрагмент тексту. Довести його належність до наукового стилю, визначити жанр наукового стилю.

Навчальна дисципліна «Основи академічного письма» спрямована на розвиток у здобувачів вищої освіти навичок академічної культури, мовної компетентності та здатності ефективно висловлювати свої думки як у письмовій, так і усній формі, що є важливим для успішного навчання та майбутньої кар'єри. Під час цього курсу здобувачів навчають створювати професійні та ділові тексти з використанням творчого підходу, аналізувати інформацію та користуватися різноманітними джерелами, такими як бібліотечні ресурси та Інтернет, для проведення власних досліджень. Курс сприяє як індивідуальній, так і груповій роботі, включаючи мікропроекти як засіб оцінювання (див. методичні вказівки до виконання розрахункової роботи з навчальної дисципліни «Основи академічного письма», посилання на курс в MOODLE: <https://eln.stu.cn.ua/course/view.php?id=7640>).

Міждисциплінарний характер курсу виявляється у вивченні аспектів мовлення, пов'язаних з професійними сферами, що сприятиме розвитку вмінь ефективно висловлювати думки та створювати спеціалізовані тексти. Застосування різноманітних форм активностей дозволяє комплексно розвивати різні навички у здобувачів вищої освіти, включаючи роботу з термінологією, обговорення етичних принципів у науковій діяльності та написання різних типів документів, які є важливими для академічної мобільності, участі в конкурсах есе, стартап-проектів та грантової роботи.

Завдання 5.9. Написати текст (тезу на наукову конференцію) у науковому стилі, використовуючи наступні кроки: (1) самостійно обрати тему; (2) написати текст, використовуючи послідовність і композиційність написання наукових робіт даного жанру.

Необхідно, щоб ця тема знайшла відображення в тематиці курсу «Основи академічного письма», була цікавою не лише здобувачу/ці, що її вибрав/ла, а й усій групі.

Завдання 5.10. Надати характеристику запропонованим науковим роботам у відповідності до жанрів наукового стилю.

➤ Губко, О. В. Детінізація економіки України в умовах повоєнного відновлення / О. В. Губко; наук.керівник О. Ю. Акименко // Бухгалтерський облік, оподаткування, аналіз і аудит: сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку : тези доповідей ІХ Міжнарод. наук.-практ. конф. (м. Чернігів, 27 листопада 2023 р.). – Чернігів : НУ «Чернігівська політехніка», 2023. – С. 130-132. URL:<http://ir.stu.cn.ua/handle/123456789/29112>.

➤ Акименко О. Ю. Невизначеність для бізнесу: як покращити становище вітчизняного бізнесу в умовах війни / О. Ю. Акименко, А. О. Глоба // Бухгалтерський облік, оподаткування, аналіз і аудит: сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку: тези доповідей ІХ Міжнарод. наук.-практ. конф. (м. Чернігів, 27 листопада 2023 р.). – Чернігів : НУ «Чернігівська політехніка», 2023. – С. 129-130. URL: <http://ir.stu.cn.ua/handle/123456789/29110>.

➤ Акименко, О. Ю. Економічна інтеграція країн та її вплив на гармонізацію системи обліку та фінансової звітності: досвід Ізраїлю / О. Ю. Акименко, В. С. Пономаренко // Проблеми і перспективи економіки та управління – 2021. – № 2 (26). – С. 172-180. URL:<http://ir.stu.cn.ua/handle/123456789/24439>.

➤ Акименко, О. Ю. Регулювання зовнішньоекономічної діяльності промислового виробництва: теорія, методологія, практика : монографія / О. Ю. Акименко. – Чернігів : Національний університет «Чернігівська політехніка», 2021. – 398 с. URL: <http://ir.stu.cn.ua/handle/123456789/24902>.

➤ Акименко, О. Ю. Механізм регулювання зовнішньоекономічної діяльності промислового виробництва України : автореф. дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.03 / О. Ю. Акименко. - Львів, 2021. - 50 с. URL: <http://ir.stu.cn.ua/handle/123456789/26325>.

Список рекомендованої літератури [1, 2, 8, 9, 10, 15, 16, 29, 31, 33, 38, 41-43, 56, 59]

ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ 6. ПЛАГІАТ, ВИДИ ПЛАГІАТУ. МЕТОДИ БОРОТЬБИ З ПЛАГІАТОМ

6.1 Питання для обговорення

1. Сутність плагіату.
2. Основні причини плагіату.
3. Приклади плагіату у науковому тексті.
4. Методи виявлення плагіату.
5. Електронні ресурси для оцінювання унікальності тексту.
6. Запобігання плагіату у вищих навчальних закладах.

6.2 Питання для самостійного вивчення

1. Історія поняття «плагіат».
2. Поняття плагіату та його основні види.
3. Способи виявлення плагіату в наукових текстах: автоматизовані системи та ручна перевірка.
4. Психологічні та етичні аспекти плагіату: вплив на автора та оточуюче середовище.
5. Законодавчі аспекти плагіату: правові норми та відповідальність.
6. Міжнародний вимір плагіату.

6.3 Тематика для презентаційних виступів

1. Плагіат у наукових дослідженнях: наслідки та проблеми. Ефективні методи попередження плагіату у навчальних та наукових установах.
2. Міжнародний вимір плагіату: співпраця між університетами та науковими установами у боротьбі з плагіатом.
3. Інноваційні технології у виявленні та запобіганні плагіату: використання штучного інтелекту та машинного навчання.
4. Важливість освіти про плагіат у сучасному суспільстві.
5. Аналіз впливу освітніх програм на свідомість студентів щодо плагіату.
6. Методи та стратегії впровадження освітніх курсів про плагіат у навчальний процес.
7. Ефективність освітніх програм у попередженні плагіату: підходи до оцінки.
8. Роль викладачів та наукових керівників у формуванні усвідомлення про плагіат серед студентів.
9. Роль практичних вправ та кейсів у навчанні про плагіат та його наслідки.

10. Співпраця між освітніми установами та виробниками програм для покращення освіти про плагіат.

11. Перспективи розвитку освітніх програм щодо плагіату в майбутньому.

12. Виклики та проблеми, пов'язані з міжнародним плагіатом у вищій освіті та науковій сфері.

13. Ініціативи та програми міжнародного рівня з боротьби з плагіатом: досвід країн та міжнародних організацій.

14. Роль міжнародних наукових конференцій та засідань у популяризації культури дотримання авторських прав.

15. Співпраця між університетами різних країн у розробці та впровадженні методів виявлення та запобігання плагіату.

16. Обмін досвідом та кращими практиками у боротьбі з плагіатом між науковими установами різних країн.

17. Міжнародні стандарти та правові норми щодо попередження та припинення плагіату у науковій діяльності.

18. Роль міжнародних наукових журналів у популяризації етичних стандартів у науковому письмі та дотриманні авторських прав.

19. Використання міжнародних баз даних та систем антиплагіату для виявлення та перевірки наукових публікацій.

20. Перспективи міжнародної співпраці у попередженні та боротьбі з плагіатом у майбутньому.

6.4 Тестові завдання

1. Який з наведених видів не належить до плагіату:

- а) викладення ідеї, яка була запозичена з чужого джерела, власними словами або у формі, що відрізняється від оригіналу;
- б) компіляція різних наукових робіт;
- в) складання різних наукових праць в єдине ціле;
- г) жодної правильної відповіді.

2. Постійний систематичний пошук можливостей для створення нових текстів, товарів, творчих та наукових продуктів – це:

- а) створення нових концепцій, думок шляхом творчого процесу;
- б) оцінювання, аналіз та розуміння інформації з точки зору її правдивості, значущості та логіки;
- в) аналіз інформації;
- г) творча робота.

3. Автор знову публікує свій власний матеріал з метою отримання прибутку. Який це вид проявлення плагіату?

- а) реплікація;
- б) републікація;
- в) фальсифікація;
- г) списування.

4. Фальсифікація – це:

а) створення або редагування інформації або даних з метою обману, зведення в оману або навмисного викривлення правдивого змісту для досягнення певної мети, чи то для отримання прибутку, політичних чи особистих переваг, або для інших цілей;

б) намагання автора збільшити обсяг тексту, додавши зайві, неважливі чи безпорадні деталі, щоб здавалося, що робота дуже глибока або докладна;

в) експерименти автора з форматуванням тексту - збільшення розміру шрифту, рядків, інтервалів між словами або зменшення розміру маргінів, щоб сторінка виглядала більш наповненою.

5. В чому полягає ригористичне розуміння авторського права?

а) автор має абсолютний контроль над використанням свого творіння, включаючи копіювання, поширення, виконання та зміну;

б) будь-яке використання твору без згоди автора може розглядатися як порушення авторських прав;

в) автор або власник авторських прав має повне та неподільне право контролювати використання свого твору у будь-яких формах;

г) обмеження у доступі до інформації, інновацій та креативності, особливо в сфері освіти, досліджень та культури., що може призвести до конфліктів між авторами, виконавцями, власниками прав та іншими зацікавленими сторонами, а також до ситуацій, коли навіть невелика або технічна кількість використання може розглядатися як порушення права;

д) усі відповіді правильні.

6. Найбільш ригористичне розуміння авторського права має:

- а) Польща;
- б) Німеччина;
- в) Словаччина;
- г) Великобританія.

7. На які з нижченаведених результатів вказує компіляція?

а) використання чужих матеріалів для створення власного і редагування їх без належного дозволу;

б) правка смислового, стилістичного та граматичного змісту, скорочення чужого матеріалу;

- в) використання фрагменту чужого дослідження без належного посилання;
- г) проведення декількох досліджень з обраної теми;
- д) публікація під різними назвами результатів одного дослідження в різних роботах.

8. На які з нижченаведених результатів вказує реплікація:

- а) маніпулювання результатами дослідження;
- б) використання фрагменту чужого дослідження без належного посилання;
- в) проведення декількох досліджень з обраної теми;
- г) повторне подання однієї й тієї ж роботи більше одного разу на оцінювання з метою отримання прибутку.

9. На які з нижченаведених результатів вказує рерайт:

- а) переказ тексту своїми словами через підбір синонімів;
- б) вигадкування тих чи інших показників з подальшим вказуванням їх у якості власної роботи (вт.ч. статистичних);
- в) використання фрагменту чужого дослідження без відповідних посилань;
- г) додавання до чужого матеріалу без дозволу автора додаткової інформації;
- д) повторне подання однієї й тієї ж роботи більше одного разу на оцінювання з метою отримання прибутку.

10. В чому полягає суть мозаїчного плагіату:

- а) автор або дослідник використовує частини або фрагменти текстів, ідей або інформації з інших джерел без належного посилання на джерела або без належного відзначення цитат;
- б) автор або дослідник інтегрує фрагменти текстів, ідей або інформації з інших джерел без належного посилання на джерела або без належного відзначення цитат в свою власну роботу таким чином, що вони можуть виглядати як оригінальний контент;
- в) переписування першоджерела без змін і посилання;
- г) складання, переформулювання окремих слів та речень таким чином, що ускладняється визначення, де чий текст;
- д) додаванні до чужого матеріалу без дозволу автора додаткової інформації.

11. В чому полягає суть дослівного плагіату:

а) автор або дослідник використовує частини або фрагменти текстів, ідей або інформації з інших джерел без належного посилання на джерела або без належного відзначення цитат;

б) автор або дослідник інтегрує фрагменти текстів, ідей або інформації з інших джерел без належного посилання на джерела або без належного відзначення цитат в свою власну роботу таким чином, що вони можуть виглядати як оригінальний контент;

в) автор здійснює переписування першоджерела без змін і посилання;

г) компіляція, перефразування окремих слів і речень, у результаті чого стає незрозумілим де чий текст;

д) додавання до чужого матеріалу без дозволу автора додаткової інформації.

12. З наведеного переліку засобів протидії плагіату обрати вірні:

а) підвищення свідомості шляхом проведення навчань, семінарів або інших заходів з обговорення етичних аспектів плагіату та правильного використання джерел;

б) використання антиплагіатних програм або онлайн-інструментів, які перевіряють текст на наявність плагіату шляхом порівняння його з базами даних та Інтернетом;

в) коректне відображення різноманітних джерел та їх використання шляхом навчання студентів та дослідників коректно відображати всі використані джерела у своїх роботах, включаючи цитування та посилання;

г) заохочення креативності через стимулювання студентів та дослідників до розвитку власних думок, аналізу та креативності в роботі, що допомагає уникнути плагіату;

д) установлення чітких правил та санкцій за плагіат, включаючи можливе виключення з навчального закладу чи призначення додаткових завдань.

13. Основними засобами протидії плагіату є всі названі, окрім:

а) зменшення обсягу академічних текстів протягом навчального курсу шляхом встановлення чітких правил та вказівок для їх написання;

б) введення чітких критеріїв для вибору видань, в яких публікуються результати наукової та творчої праці студентів і викладачів;

в) введення системи поетапного звітування про виконання академічних робіт;

г) упровадження системи дисциплінарних покарань для уникнення плагіату.

14. Який з наступних методів виявлення плагіату використовує аналіз тексту для зіставлення з вже існуючими документами?

а) Google пошук;

- б) перевірка за допомогою антиплагіатних програм;
- в) використання підозрілих фраз та слів.

15. Яка з наступних характеристик може бути підозрілою під час аналізу тексту на плагіат?

- а) використання загальноприйнятих фактів;
- б) відсутність використання цитат та посилань;
- в) використання фраз та ідеї, які є загальнодоступними.

16. Яка програма часто використовується в академічних установах для виявлення плагіату?

- а) Microsoft Word;
- б) Grammarly;
- в) Turnitin.

17. Що може бути наслідком виявлення плагіату в академічному середовищі?

- а) відмова від здачі екзамену;
- б) виправлення тексту та надання другого шансу;
- с) дисциплінарні заходи, включаючи виключення з навчального закладу.

18. Аспект тексту, якому приділяється особлива увага під час оцінювання його унікальності:

- а) кількість слів у тексті;
- б) використання складних термінів та високорівневих ідей;
- в) відсутність плагіату та унікальність ідеї.

19. Що означає термін «унікальність тексту» в контексті оцінювання?

- а) присутність оригінальних ідей та концепцій;
- б) відсутність будь-яких посилань у тексті;
- в) використання незвичайних слів та виразів.

20. Який з наступних показників може вказувати на низьку унікальність тексту?

- а) велика кількість цитат та посилань;
- б) використання різноманітних стилів мовлення;
- в) чітке вираження авторської позиції.

21. Які переваги має використання електронних ресурсів для оцінювання унікальності тексту?

- а) швидкість та зручність перевірки;

- б) можливість отримати докладний аналіз тексту;
- в) автоматична корекція граматичних помилок.

22. Наукометричний показник, що відображає значущість наукової діяльності вченого, базуючись на оцінці кількості та якості посилань на його наукові публікації або прізвище:

- а) Індекс Хірша;
- б) Index Copernicus Value (ICV);
- в) Індекс цитування;
- г) Імпакт-фактор (impact-factor)

23. Наукометричний показник, що дозволяє оцінити наукову важливість вченого, групи вчених, наукової установи, журналу або навіть країни в цілому, обчислюється шляхом визначення середнього значення на основі загальної кількості публікацій і кількості їх цитувань:

- а) Індекс Хірша;
- б) Index Copernicus Value (ICV);
- в) Індекс цитування;
- г) Імпакт-фактор (impact-factor)

24. Наукометричний показник, який дає можливість оцінити наукову значущість і коефіцієнт впливовості журналу (розроблений для платформи Web Of Science):

- а) Індекс Хірша;
- б) Index Copernicus Value (ICV);
- в) Індекс цитування;
- г) Імпакт-фактор (impact-factor).

25. З вищенаведених оберіть функції, які виконує авторський профіль науковця Google Scholar Citations:

- а) систематизація публікаційної активності вченого;
- б) наявність в профілі GSC майже всіх публікацій, представлених в інтернеті з урахуванням того, що «Google Академія» індексує всі сайти університетів та інституційні репозитарії;
- в) можливість вченому особисто редагувати свою бібліотеку;
- г) отримання інформації про наукометричні показники публікаційної активності автора (статистика цитування, h-індекс);
- д) автоматичне повідомлення про появу нових посилань на публікації вченого та автоматичне повідомлення про появу нових публікацій автора;
- ж) усі відповіді правильні.

6.5 Практичні завдання

Завдання 6.1. Надати письмову відповідь на питання.

1. Плагіат у студентських та наукових роботах: чинники та наслідки.
2. Роль освітніх програм та навчальних курсів у формуванні усвідомлення про плагіат.
3. Академічна доброчесність: як боротися з плагіатом в Україні.
4. Інноваційні методи та технології навчання про плагіат: від інтерактивних занять до використання онлайн-ресурсів.
5. Вплив культурних та етнічних особливостей на усвідомлення плагіату серед студентської аудиторії.

Завдання 6.2. Пояснити значення поданих слів (словосполучень): плагіат, академічний плагіат, дослівний плагіат, мозаїчний плагіат, згадування джерела без посилання, рерайт, компіляція, фальсифікація, реплікація, републікація, основні засоби протидії плагіату, різновиди дисциплінарних покарань, програми для перевірки тексту на унікальність. Із чотирма словами складіть речення.

Завдання 6.3. Провести аналіз наведених наукових статей на тему плагіату: визначити основні тези авторів, оцінити їхні аргументи, обґрунтувати актуальність, наявність невирішеної частини проблеми та новизну оригінальних ідей.

Статті для аналізу:

- Лупаренко Л.А., Пінчук О.П. Досвід редакції фахового видання щодо запобігання плагіату в наукових публікаціях. URL: <https://lib.iitta.gov.ua>.
- Кузьмінська О.Г., Лупаренко Л.А., Пінчук О.П. Майстер -клас «Етичні засади публікації результатів наукових досліджень: запобігання плагіату». URL: <https://lib.iitta.gov.ua/736228>.
- Пінчук О., & Малицька І. (2020). Ефективна експертиза публікацій як запорука якості наукових видань. Теорія і практика управління соціальними системами, 4, 64–80. URL: <http://tipus.khpi.edu.ua/article/view/2078-7782.2020.4.06//>.
- Сіциліцин Ю.О. Впровадження штучного інтелекту в освітній процес університету на прикладі ChatGPT: проблема дотримання академічної доброчесності. URL: <http://eprints.mdpu.org.ua/id/eprint/13347>.
- Ларіонова М. Можливості програми «Unicheck» – сервісу перевірки на плагіат академічних текстів // Дидаскал : часопис : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Університетська освіта

в Україні у контексті інтеграції до європейського освітнього простору», 17–18 листопада 2020 р. / Кафедра загальної педагогіки та андрагогіки ПНПУ імені В. Г. Короленка. – Полтава, 2021. – № 21. – С. 243-245. URL: <http://dspace.pnpu.edu.ua/handle/123456789/17433>

Завдання 6.4. Написати есе на теми плагиату, академічного шахрайства, академічної культури, доброчесності в освітній сфері (обрати тематику на власний розсуд).

Завдання 6.5. Користуючись різними сервісами онлайн перевірки на плагиат: а) перевірити виконане завдання №5 практичної роботи №5 (написання тези на самостійно обрану тему у науковому стилі); б) порівняти відсоток унікальності тексту на різних сервісах, чому так? Який сервіс рекомендуватимете своїм одногрупникам, обґрунтувати свій вибір.

Рекомендовані програми пошуку плагиату (для індивідуального використання):

- <https://www.grammarly.com/> – Grammarly не тільки є одним із найкращих засобів перевірки граматики, але й чудовим засобом перевірки на плагиат;
- <http://plagiarisma.net/> – безкоштовна, підтримка 190+ мов, Plagiarisma безкоштовний засіб з перевірки на плагиат;
- <https://copyleaks.com/> – безкоштовні ресурси щодо перевірки на плагиат;
- <https://www.plagscan.com/en/> – безкоштовні ресурси щодо перевірки на плагиат;
- <https://unicheck.com/uk-ua> – безкоштовна перевірка текстів до 200 слів;
- <https://edubirdie.com/perevirka-na-plagiat> – безкоштовна перевірка текстів до 19900 символів;
- <https://www.grammarly.com/plagiarism-checker> – безкоштовно, без детального звіту, український сервіс;
- https://my.plag.com.ua/file/G8QqtXvQq--docx?page_no=24.

Завдання 6.6. Навести приклади академічної недоброчесності в США та країнах Європи (на прикладі наукових текстів). Які заходи були вжиті до таких науковців? З чим пов'язаний такий стрімкий розвиток плагиату у світі? Навести гучні історії з плагиатом у світі.

Список рекомендованої літератури [1, 2, 7-9, 15, 33, 39, 41, 43, 54, 56, 9, 60]

ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ 7. ПРАВИЛА ЦИТУВАННЯ ТА РОБОТИ З ДЖЕРЕЛАМИ

7.1 Питання для обговорення

1. Правила цитування й оформлення посилань.
2. Бібліографічний пошук.
3. Робота з каталогами бібліотек.
4. Укладання бібліографії дослідницької роботи.
5. Сервіси для полегшення укладання бібліографії, бібліографічні менеджери.

7.2 Питання для самостійного вивчення

1. Вплив методів цитування на репутацію науковця.
2. Аналіз етичних аспектів цитування та плагіату.
3. Еволюція підходів до цитування в наукових дослідженнях.
4. Використання цитування для підтримки аргументації в наукових статтях.
5. Вплив соціокультурних чинників на структуру та обсяг цитування в наукових працях.

7.3 Тематика для презентаційних виступів

1. Роль цитування в підвищенні авторитету та розпізнаваності науковця.
2. Використання цитат у наукових дослідженнях як інструмент взаємодії з попередніми дослідженнями.
3. Перспективи використання цитування в оцінці наукових досягнень.
4. Аналіз структури цитування в різних наукових дисциплінах.
5. Роль цитування в процесі наукової комунікації та обміну знаннями.
6. Оцінка впливу використання різних стилів цитування на сприйняття наукової інформації.
7. Аналіз різних стандартів оформлення цитувань та їх вплив на структуру наукових праць.
8. Роль правил цитування в забезпеченні наукової інтегритетності та уникненні плагіату.
9. Порівняльний аналіз підходів до оформлення посилань у різних наукових дисциплінах.
10. Ефективність різних методів навчання правилам цитування та оформлення посилань у студентів.
11. Вплив технологічних засобів на процес оформлення посилань та цитування у наукових працях.
12. Використання програмних засобів для автоматизації процесу цитування та оформлення бібліографічних списків.

13. Аналіз впливу стилів цитування на розуміння та інтерпретацію наукової інформації.

14. Роль правил цитування в забезпеченні точності та достовірності наукових досліджень.

15. Перспективи розвитку стандартів цитування та оформлення посилань у сучасному науковому середовищі.

16. Оцінка ефективності різних сервісів та програмних засобів для управління бібліографічними даними.

17. Аналіз впливу використання бібліографічних менеджерів на продуктивність та якість наукових досліджень.

18. Вивчення функціональних особливостей різних бібліографічних менеджерів та їх відповідність потребам користувачів.

19. Оцінка зручності та ергономічності інтерфейсу різних бібліографічних менеджерів для користувачів.

20. Вивчення можливостей спільної роботи та колаборації в рамках бібліографічних менеджерів для наукових колективів.

7.4 Тестові завдання

1. Сервіс / програмний засіб, який дозволяє зберігати бібліографічні дані в одному місці:

- а) Mendeley;
- б) Google Scholar;
- в) EndNote;
- г) Zotero.

2. Яка функція дозволяє імпортувати бібліографічні дані з веб-сторінок та баз даних безпосередньо до обраного сервісу / програмного засобу?

- а) імпорт з браузера;
- б) імпорт з файлу;
- в) автоматичний імпорт;
- г) ручний імпорт.

3. Який з нижченаведених сервісів / програмних засобів має функцію спільної роботи та колаборації над бібліографічними даними?

- а) Mendeley;
- б) Google Scholar;
- в) EndNote;
- г) Zotero.

4. Яка функція дозволяє створювати та організовувати свої власні категорії та теги для бібліографічних даних?

- а) створення міток (tags);
- б) створення колекцій;

- в) створення папок;
- г) створення списків.

5. Який із сервісів / програмних засобів надає можливість доступу до бібліографічних даних через різні пристрої та платформи?

- а) Mendeley;
- б) Google Scholar;
- в) EndNote;
- г) Zotero.

6. Яка функція дозволяє автоматично синхронізувати бібліографічні дані між різними пристроями та комп'ютерами?

- а) резервне копіювання;
- б) автоматична синхронізація;
- в) експорт / імпорт;
- г) поділ / об'єднання даних;

7. Поясніть важливість цитування у наукових роботах:

- а) цитування - це переписування тексту з іншого джерела без згадування джерела;
- б) цитування - це процес включення власних думок у текст роботи;
- в) цитування - це включення чужих ідей, думок або результатів досліджень із зазначенням джерела;
- г) цитування - це використання лише власних даних без посилання на джерело.

8. Як правильно навести посилання на посібник / підручник в тексті наукової роботи?

- а) ім'я автора, рік видання і сторінка, яка містить цитату, в дужках після цитати;
- б) назва книги та ім'я автора в дужках після цитати;
- в) ім'я автора та назва книги після цитати без будь-яких додаткових вказівок;
- г) назва книги та рік видання в дужках після цитати.

9. Як правильно оформити бібліографічний список в кінці наукової роботи?

- а) зібрати всі цитовані джерела у алфавітному порядку за прізвищем автора або за заголовком;
- б) включити всі книги, які вам сподобалися під час написання роботи;
- в) включити тільки джерела, на які є посилання в тексті роботи;
- г) розмістити джерела у будь-якому порядку, який вам зручний.

10. Як правильно оформити посилання на веб-сторінки в тексті наукової роботи?

- а) URL-адресу вказувати просто у тексті без будь-яких додаткових вказівок;
- б) включити URL-адресу в дужках після цитати;
- в) вказати тільки назву веб-сторінки без URL-адреси;
- г) включити URL-адресу та дату доступу до сторінки після цитати.

11. Плагіат – це:

- а) використання власних ідей та думок у науковій роботі;
- б) відсутність цитат у тексті наукової роботи;
- в) копіювання або використання чужих ідей, думок або текстів без належного зазначення джерела;
- г) використання в роботі лише своїх власних даних без цитування інших джерел.

12. Як виправити помилку в цитуванні, якщо помилилися у вказівці на автора (або рік видання)?

- а) просто проігнорувати помилку та не змінювати цитату;
- б) додати додаткове посилання з правильними даними;
- в) замінити цитату на правильні дані без зазначення помилки;
- г) видалити цитату з тексту.

13. Основними вимогами щодо форматування посилань в тексті згідно з ДСТУ 8302:2015 є:

- а) посилання повинні бути вказані у дужках;
- б) посилання повинні бути вказані у квадратних дужках;
- в) посилання повинні бути вказані у кутових дужках;
- г) посилання повинні бути вказані у лапках.

14. Які елементи повинні включати в себе бібліографічні дані за ДСТУ 8302:2015?

- а) автор, назва статті, назва журналу, рік видання, номер тому та сторінки;
- б) автор, назва книги, видавництво, рік видання та місто видавництва;
- в) автор, назва документа, дата випуску, URL та дата доступу;
- г) автор, назва статті, назва журналу, рік видання, місяць видання та сторінки.

15. Послідовність для форматування даних у бібліографічному списку згідно з ДСТУ 8302:2015:

- а) автор, назва, видавництво, рік, сторінки;
- б) назва, автор, рік, видавництво, сторінки;
- в) автор, назва, рік, сторінки, видавництво;
- г) рік, автор, назва, сторінки, видавництво.

16. Як правильно оформити посилання на посібник в тексті за ДСТУ 8302:2015?

- а) (прізвище автора, рік, сторінка);
- б) [прізвище автора, рік, сторінка];
- в) {прізвище автора, рік, сторінка};
- г) “прізвище автора, рік, сторінка”.

17. Які елементи необхідно включити до бібліографічного опису статті в журналі згідно з ДСТУ 8302:2015?

- а) автор, назва статті, назва журналу, рік видання, номер випуску та сторінки;
- б) автор, назва статті, назва журналу, рік видання та сторінки;
- в) назва статті, назва журналу, рік видання, номер випуску та сторінки;
- г) автор, назва статті, рік видання, номер випуску та сторінки.

18. Правильна форма оформлення посилання на веб-ресурс згідно з ДСТУ 8302:2015:

- а) [назва сторінки] (URL);
- б) назва сторінки [URL];
- в) назва сторінки (URL);
- г) «назва сторінки» URL.

19. Згідно із наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року № 40 МОН України спростило вимоги до оформлення списку використаних джерел. Який нормативно-правовий акт доцільно застосовувати для оформлення списку використаних джерел?

- а) Національний стандарт України «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. ДСТУ 8302:2015»;
- б) один із стилів, віднесених до рекомендованого переліку стилів оформлення списку наукових публікацій, які є загальноновживаними в зарубіжній практиці оформлення наукових робіт;
- в) власний варіант відповіді.

20. Які інструменти використовуються для роботи з каталогами бібліотеки?

- а) онлайн-пошук;
- б) електронні каталоги;
- в) електронні каталоги, каталоги на папері, онлайн-пошук;
- г) підручники.

21. Бібліографічне посилання – це:

- а) сукупність бібліографічних відомостей про цитований, розглядуваний або згадуваний у тексті документа інший документ, що є необхідним й достатнім для його загальної характеристики, ідентифікування та пошуку;
- б) всі види опублікованих і неопублікованих документів, їхні окремі складники або групи документів на будь-яких носіях;

в) комп'ютерний термінал для пошуку книги за назвою; автором або ключовим словом.

22. Яка інформація зазвичай міститься в каталозі бібліотеки?

- а) назва книги та прізвище автора;
- б) автор, назва, видавництво, рік видання та номер ISBN книги;
- в) тільки номери полиць, де зберігаються книги;
- г) тільки загальна кількість книг у бібліотеці.

23. Що таке каталог бібліотеки?

- а) папка для зберігання книг;
- б) електронний список книг, журналів та інших матеріалів, що зберігаються в бібліотеці;
- в) розділ бібліотеки, де працюють бібліотекарі;
- г) місце, де читачі можуть взяти книги на домашнє читання.

24. Які стандарти відповідають за оформлення бібліографічної інформації в науковій роботі:

- а) ДСТУ ГОСТ 7.1:2006;
- б) ДСТУ 8302:2015;
- в) власний варіант відповіді.

25. Як визначити в тексті наявність плагіату?

- а) провести самостійний аналіз досліджень та виявити схожість між роботами;
- б) використати спеціальні програми для виявлення плагіату;
- в) порівняти текст роботи з оригінальними джерелами та виявити подібність

7.5 Практичні завдання

Завдання 7.1. Надати письмову відповідь на питання.

1. Вплив різних стилів цитування на сприйняття інформації.
2. Еволюція стандартів цитування та їх вплив на форматування наукових праць.
3. Пошук літературних джерел у бібліографічних базах даних.
4. Використання каталогів бібліотек для знаходження ресурсів.
5. Створення бібліографічного списку для наукової роботи.
6. Використання інструментів та сервісів для автоматизації процесу укладання бібліографії та управління літературними джерелами.

Завдання 7.2. Навести десять прикладів оформлення бібліографічного опису у списку використаних джерел згідно ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила

складання» з урахуванням правок (код УКНД 01.140.40)». Характеристика джерела: один автор, два автори, три автори, чотири і більше авторів, автор(и) та редактор(и) / упорядники, робота без автора, багатотомні видання, частина видання тощо.

Завдання 7.3. Навести приклади позначення цитувань у тексті, використовуючи особливості розміщення, серед яких [7, 44]:

- якщо автор цитованої праці згадується в тексті, рік публікації ставиться у дужках після прізвища автора або після цитованого уривка, якщо це пряма цитата;
- якщо цитована праця друкована латиницею, текст статті кирилицею, рекомендовано зазначати прізвище автора і в тексті статті, і у посиланні;
- якщо прізвище автора цитованої праці відсутнє у тексті, воно зазначається в дужках у кінці речення перед крапкою або за логікою речення;
- якщо автори цитованих праць мають однакове прізвище і той самий рік видання, прізвище зазначається з ініціалами;
- якщо автори цитованої праці мають однакове прізвище, воно зазначається без ініціалів;
- якщо публікації того самого автора видані в один рік, у посиланні і списку літератури до року додаються латинські літери в алфавітному порядку;
- у посиланнях на іншомовні публікації сторінковий інтервал, рисунки, таблиці тощо зазначаються мовою цитованої праці.
- сторінковий інтервал позначається скороченням с. або р., S., об. чи іншим відповідно до мови цитованого джерела; номери сторінок зазначаються у форматі «цифра-дефіс-цифра» без пробілів.

Список рекомендованої літератури [1-10, 23, 28, 30, 44, 54, 59, 62]

2 ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ОХОПЛЮЮТЬ ЗМІСТ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ВІНОСЯТЬСЯ НА ЗАЛІК

1. Основні цінності, місія та цілі системи вищої освіти.
2. Університет як осередок знань та академічної культури.
3. Концепції класичного університету.
4. Свобода вибору ВНЗ, спеціальності, вибіркових предметів, теми наукового дослідження і наукового керівника.
5. Нерозривність прав і обов'язків здобувачів вищої освіти.
6. Студентоцентроване навчання.
7. Академічна мобільність в сучасному світі.
8. Академічна культура, академічна доброчесність.
9. Академічна культура й етика у вищій освіті.
10. Нерозривність принципів академічної свободи і відповідальності; прав і обов'язків усіх учасників навчального процесу.
11. Інтелектуальна свобода.
12. Доброчесність викладача та адміністрації як передумова доброчесності студента.
13. Табу в академічному світі.
14. Кодекси честі.
15. Поняття інтелектуальної власності.
16. Правове регулювання інтелектуальної власності.
17. Авторське право: від першого закону про авторське право.
18. Різноманіття об'єктів авторського права: наукові тексти, літературні твори, музичні твори, драматичні твори, твори образотворчого мистецтва, кінофільми і аудіовізуальні твори, архітектурні роботи, комп'ютерні програми тощо.
19. Науковий стиль. Стилї сучасної української мови.
20. Мовні засоби наукового стилю, використання наукових термінів, таблиць, схем; оперування абстрактними поняттями; використання цитат; логічна послідовність; однозначність; аргументованість викладу; уживання складених речень тощо.
21. Публічний виступ, презентація, доповідь.
22. Основні жанри наукового мовлення: монографія, стаття, есе, дисертація, дипломна робота, курсова робота, підручник, посібник, реферат.
23. Володіння мовою як запорука успішного працевлаштування.
24. Поняття наукового тексту.
25. Особливості написання тез доповідей, наукових статей, наукових доповідей.
26. Структура наукової роботи та вимоги до її написання та оформлення.

27. Мистецтво презентацій та виступів на студентських науково-практичних конференціях.
28. Основні вимоги до тексту документа.
29. Автобіографія, резюме, мотиваційний лист: мета написання та особливості підготовки.
30. Сутність плагіату.
31. Основні причини плагіату.
32. Приклади плагіату у науковому тексті.
33. Методи виявлення плагіату.
34. Електронні ресурси для оцінювання унікальності тексту.
35. Запобігання плагіату у вищих навчальних закладах.
36. Правила цитування й оформлення посилань.
37. Бібліографічний пошук.
38. Робота з каталогами бібліотек.
39. Укладання бібліографії дослідницької роботи.
40. Сервіси для полегшення укладання бібліографії, бібліографічні менеджери.

З СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна література

1. Академічна культура та принципи вищої освіти / Г.Ф.Хоружий. – Bohdan Books, 2023. – 320 с.
2. Академічне письмо : навчальний посібник / укладачі : Т. М. Костирко, С. В. Ларенкова, І. В. Бондар, М. С. Жигалкіна. – Миколаїв : НУК, 2022. – 116 с. URL: <https://rep.nuos.edu.ua/server/api/core/bitstreams>.
3. Директива 2000/31/ЄС Європейського парламенту та Ради «Про деякі правові аспекти інформаційних послуг, зокрема, електронної комерції, на внутрішньому [...]»: міжнародний документ від 08.06.2000 № 2000/31/ЄС. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_224#Text.
4. ДСТУ 3008:2015. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлювання. [Чинний від 2017-07-01]. Вид. офіц. Київ: ДП «УкрНДНЦ», 2016. 26 с. (Інформація та документація). URL: <https://science.kname.edu.ua/images/dok/derzhstandart>.
5. Етичний кодекс ученого України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0002550-09#Text>.
6. Європейська кредитно-трансферна система: довідник користувача. 2015. URL: <https://kpi.ua/files/ECTS.pdf>.
7. Інформація та документація. Бібліографічне посилання ДСТУ 8302:2015. Загальні положення та правила складання. [Чинний від 2016-07-01]. Вид. офіц. Київ: ДП «УкрНДНЦ», 2016. 16 с. (Інформація та документація). URL: <http://lib.pnu.edu.ua/files/dstu-8302-2015.pdf>.
8. Кодекс академічної доброчесності Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти. URL: <https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads>.
9. Кодекс академічної доброчесності Національного університету «Чернігівська політехніка». URL: <https://stu.cn.ua/wp-content/stu-media/normobaza/normdoc/norm-yakist/kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti.pdf>.
10. Колоїз Ж. В. Основи академічного письма : практикум / Ж. В. Колоїз. - Кривий Ріг : ФОП Маринченко С. В., 2019. - 178 с.
11. Конвенція про заснування Всесвітньої організації інтелектуальної власності: Конвенція від 14.07.1967. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_169#Text.
12. Конституція України. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
13. Мартинюк О. М. Академічне письмо (конспект лекцій): навчально-методичне видання. Луцьк : Вежа, 2021. 48 с.

14. Національна доктрина розвитку освіти : Указ Президента України від 17 квіт. 2002 р. № 347/2002. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/347/2002#Text>.
15. Основи академічного письма : навч.-метод. посіб. [Електронне видання] / А. Кісельова, Л. Завальська ; Нац. ун-т «Одес. юрид. академія». – Одеса : Фенікс, 2023. – 69 с. URL: <https://hdl.handle.net/11300/25250>.
16. Основи наукового мовлення: навчальний посібник: / С. А. Бронікова та ін.; за ред. І. М. Плотницької, Р. І. Ленди. Київ: Вид-во «Центр учбової літератури», 2022. 252 с.
17. План відновлення Освіта і наука [Електронний ресурс]. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/gromadskeobgovorennya/2022/08/19/НО.proyekt>.
18. Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Національного університету «Чернігівська політехніка». URL: <https://stu.cn.ua/wp-content/uploads/2021/04/polozhennya-pro-potochne-ta-pidsumkove-oczinuuvannya-znan-zdobuvachiv-vyshhoyi-osvity-1.pdf>.
19. Про вищу освіту: Закон України від 01 лип. 2014 р. №1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>.
20. Про освіту: Закон України від 05 вер. 2017 р. № № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2145-19>.
21. Про авторське право і суміжні права: Закон України від 01.12.2022 № № 2811-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2811-20>.
22. Про затвердження Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти : МОН України; Наказ, Положення, Критерії від 11.07.2019 № 977. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0880-19#Text>.
23. Рекомендації щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових роботах (авторефератах, дисертаціях, монографіях, наукових доповідях, статтях тощо): Лист М-ва освіти і науки України від 15 серп. 2018 р. №1/11-8681. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v8681729-18#Text>.
24. Семеног О.М. Академічне письмо: лінгвокультурологічний підхід: навч. посіб. Суми: СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2021. 220 с.
25. Семеног О.М. Академічна культура дослідника: європейський та національний контексти: навчальний посібник. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2021. 216 с.
26. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти. URL: <https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2019>.
27. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2022-2032 роки: розпорядження Кабінету Міністрів України від 23 лютого 2022 р. № 286-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/286-2022-%D1%80#Text>.

28. Що потрібно знати про плагіат: посібник з академічної грамотності та етики для «чайників». URL: <http://library.kubg.edu.ua/images/stories.https://naqa.gov.ua/wp>.

Допоміжна література

29. Анастасєва О. А. Академічна доброчесність як один із основних принципів / Академічна доброчесність: виклики сучасності : збірник наукових есе учасників дистанційного етапу наукового стажування для освітян (Республіка Польща, Варшава, 18.10 – 26.11.2021) / уклад. Ю. Главчева; Польсько-українська фундація «Інститут Міжнародної Академічної та Наукової Співпраці»; Духовна Академія Університету Кардинала Стефана Вишинського; Фундація ADD. Варшава, 2021. С. 9-11. URL: <https://www.iiasc.org/wp-content/uploads/2021/12/1640366959142107-1.pdf>.

30. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету. URL: <https://www.donnu.edu.ua>.

31. Акименко О.Ю. Наявність гнучких навичок (soft skills) та оволодіння інструментами тайм-менеджменту: досвід набуття в діяльності бухгалтера. Тайм-менеджмент – мистецтво управляти часом науково-педагогічного працівника : матеріали всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації, 29 травня – 9 липня 2023 року. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2023. С. 11-14.

32. Акименко О. Ю. Вплив воєнного стану в Україні на вищу освіту / Наука та освіта в умовах викликів сьогодення : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції / Міжнародний гуманітарний дослідницький центр (Чернігів, 16 грудня 2023 р). Research Europe, 2023. С. 169-171.

33. Академічне письмо: навч. посібник / Уклад. Ревуцька С.К., Зінченко В.М. Кривий Ріг, 2019. 130 с.

34. Вища освіта в Україні: зміни через війну: аналітичний звіт / Є. Ніколаєв, Г. Рій, І. Шемелинець. Київ: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2023. 94 с. URL: <https://osvitanalityka.kubg.edu.ua>.

35. Дідук І. Студентоцентроване навчання як інструмент забезпечення якісної вищої освіти в Україні. Scientific Collection “InterConf”. 2023. № 162. С. 86–90. URL: <http://surl.li/lheam>.

36. Дольнікова Л. В. Формування наукового мислення студентів на основі інтегративного підходу. URL: <https://ena.lpnu.ua:8443>.

37. Дроздов В. 20 порад щодо написання академічних текстів та представлення результатів дослідження. URL: https://library.kname.edu.ua/images/images/Akademichne_Pysmo.pdf.

38. Житницька А.А. Моя академічна доброчесність / Моя академічна доброчесність [Електронне видання]: зб. есе здобувачів вищої освіти Харків. нац.

пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди ; [редкол.: Ю. Д. Бойчук (голов. ред.) та ін.]. – Харків : ХНПУ ім. Г. С. Сковороди, 2021. – 51 с. <https://dspace.hnpu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/8553186b-20b5-4d32-815f-919ad6d4cbed/content>.

39. Інститут цифровізації освіти НАПН України. (2023с, 27 квітня). Майстер-клас «Етичні засади публікації результатів наукових досліджень: запобігання плагіату» [Відео]. YouTube. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=oYjMBDnJIXY&t=1s>.

40. Лінгвістичний аналіз тексту : практикум : навч. посіб. / Н. М. Алексеєнко, Л. В. Бутко, К. Л. Сізова, В. В. Шабуніна. – Кеменчук : 2018. – 243 с.

41. Ніколаєнко С. Вища освіта в Україні – через війну до європейського визнання. Вища школа. - 2022. -№ 7-9. URL: <https://dglib.nubip.edu.ua>.

42. Основи академічного письма: конспект лекцій для студентів усіх спеціальностей. Уклад.: М.Г.Маковій, О.М.Жовнір, І.Ю.Репіна, Л.Ф.Плотникова. Київ -Тернопіль: КНУБА-Ф-ОП Шпак В.Б., 2023. 61 с. URL: <https://repository.knuba.edu.ua/server/api/core/bitstreams/5151794d-aaca-43c4-95be-c3b329ff605c/content>.

43. Основи академічного письма: фаховий лексичний мінімум для студентів усіх спеціальностей. Частина І. Уклад.: І.Ю. Репіна, М.І.Сметанська, Л.Ф.Плотникова, М.Г.Маковій, О.М.Жовнір -- Київ: КНУБА, 2024. - 30 с.

44. Оформлення бібліографічного опису. URL: <https://iananu.org.ua/vidannya/oformlennya-posilan>.

45. Практикум з культури наукового технічного мовлення фахівця : навч. посіб. [Електронне видання] / Н.В. Тільняк, Л.М. Сидоренко; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. – 102 с. URL: <https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/a60e0767-3d1b-485b-bcба-a18d9528c5c2/content>.

46. Рішення Великої Палати Верховного Суду від 30.01.2019 р. справа № 569/17272/15-ц URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/80116150>.

47. Рішення Господарського суду Одеської області від 14.11.2019 р. справа № 916/2691/19. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/85778245>.

48. Рішення Господарського суду Одеської області від 18.03.2020 р. справа № 916/3470/19 URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/88359061>.

49. Рішення Господарського суду Одеської області від 21.01.2019 р. справа № 916/2338/18 URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/79518114>.

50. Рішення Черкаського окружного адміністративного суду від 07.08.2020 р. справа № 580/2229/20 URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/90837451>.

51. Рішення Господарського суду Житомирської області від 10.01.2019 р. справа № 906/272/17 URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/79285667>.

52. Рябовол Л. Студентоцентроване навчання: поняття, вимоги, шляхи реалізації. Науковий вісник Льотної академії. Серія: Педагогічні науки. 2021. № 10. С. 55–63. URL: <http://ksgn.hol.es/wp-content/uploads/2021/11/8.pdf>.

53. Словник іншомовних слів. URL: <https://www.jnsm.com.ua/cgi-bin/u/book/mySIS.pl?showSISid=46609864-4749&pageSISid=4&action=showSIS>.

54. Словник з основ наукових досліджень [Текст] : навч.-метод. вид. / Укл. Н. Ю. Мацай, С. В. Маслійов, Є. В. Попов, О.О. Беседа, О. П. Губська. – факультет природничих наук, Держ. закл. «Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка». – Старобільськ: 2021. – 80 с.

55. Словорозрізнявальний наголос. форморозрізнявальний наголос. діалектний наголос. URL: <https://kvpubd.kiev.ua/wp-content/uploads/2022/05/urok-29-2.pdf>.

56. Сучасні технології освітнього процесу: навчальний посібник / Т. Б. Поясок, О. І. Беспарточна, О. В. Костенко. – Кременчук : ПП Щербатих О. В., 2019. – 224 с.

57. Топ-5 рішень Верховного Суду в сфері захисту ІВ у 2021 р. URL: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/zahist-intelektualnoyi-vlasnosti-avtorske-pravo/top5-rishen-verhovnogo-sudu-v-sferi-zahistu-iv-u-2021>.

58. Українська мова за професійним спрямуванням : Підручник. - 2-ге вид., виправ і доповнено. URL: https://tk.znu.edu.ua/nmk/Pidruchnik_ukr_mova_prof.pdf.

59. Унікальність тексту та антиплагіат. Як написати якісну та оригінальну статтю, яку дочитують до кінця? URL: <https://web-promo.ua/ua/blog/unikalnist-tekstu-ta-antiplagiat-yak-napisati-yakisnu-ta-originalnu-stattyu-yaku-dochituyut-do-kincya/>.

Інформаційні ресурси

60. Вища освіта в Україні. <https://osvita.ua/vnz/76790/>.

61. Курс «Основи академічного письма» в Moodle. URL: <https://eln.stu.cn.ua/course/view.php?id=7640>.

62. Проект сприяння академічній доброчесності в Україні (SAIUP) - Американські Ради. – Назва з екрану. URL: <http://www.saiup.org.ua/>.

63. Committee on Publication Ethics: (COPE): Promoting integrity in research publication. – Назва з екрану. URL: publicationethics.org/.

64. Publication Integrity and Ethics. – Назва з екрану. URL: www.integrity-ethics.com/.

65. The International Center for Academic Integrity. – Назва з екрану. URL: <https://academicintegrity.org/>

Додаток А – Есе здобувачки вищої освіти кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ Житницької А.А., представлене на конкурс «Моя академічна доброчесність» [38, с.14]

МОЯ АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

«Тому, хто недбало ставиться до правди у дрібницях, не можна довіряти важливі справи»

Альберт Ейнштейн

«У своїй дослідницькій діяльності скільки інформації можна запозичити з посиланням на оригінального автора чи без нього? Яким чином Ви цитуєте джерела? Чи дізнається хтось, що Ви видаєте чужі наукові надбання за власні?»

Ніхто не бачить, як Ви проходите онлайн-тест у своїй вітальні – чи це змінить спосіб проходження тесту? Кого ж стосується академічна нечесність? Кого хвилюватиме, якщо Ви спишете тестові відповіді, сфальсифікуєте експериментальні дані або завантажите інформацію з вебсайту та представите її як власну роботу? КОЖНОГО! Ви лише подумайте, чи хотіли б Ви, щоб Вас оперував хірург, котрий списував на екзаменах? Уявіть собі, як би Ви себе почували на мосту, спроектованому інженером, котрий під час навчання не зробив жодного креслення, а просто все завантажував із Всесвітньої мережі? Які б наслідки могло мати використання даних наукової праці фізика-ядерника, який недоброчесно поставився до своєї роботи, вказав недостовірну інформацію та неточні цифри?»

Академічна доброчесність стосується кожного аспекту нашого життя, усе що нас оточує, тим чи іншим чином, існує завдяки академічній доброчесності, бо колись хтось із відповідальністю поставився до процесу навчання, бо хтось писав наукові праці не для слави, престижу чи статусу, а тому що прагнув зробити наш світ кращим, тому що хотів подарувати людству знання, інформацію та нові можливості.

Академічна доброчесність – це про кожного з нас. Я глибоко переконана, що її основам необхідно навчати ще з малку, коли діти йдуть до школи, пояснювати, що результат їхнього навчання може мати великі наслідки в майбутньому, і за колись списаний у сусіда тест ми можемо одного дня поплатитися людським життям, а переписаний у 5 класі твір з інтернету може призвести до нахабного видавання чужої роботи за власну.

Якщо Ваше уявлення, про те, що академічна доброчесність – це лише правильність цитувань, викладення виключно результатів Вашого дослідження, відсутність запозичень, я мушу сказати, що Ви помиляєтесь. Академічна доброчесність – це повага, перш за все, до самого себе та до всієї наукової спільноти, усвідомлення того, що процес та якість Вашої наукової діяльності будуть мати безпосередній вплив на світ навколо Вас, це відкрита, чесна та відповідальна наукова діяльність. Усі здобувачі повинні дотримуватись принципів особистої доброчесності, поважати гідність, права інших здобувачів, допомагати створювати та підтримувати середовище, в якому всі можуть досягти успіху завдяки спільним зусиллям».

Додаток Б - Зразок оформлення титульної сторінки звіту з практичних завдань

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЧЕРНІГІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ
Кафедра _____**

**ОСНОВИ АКАДЕМІЧНОГО ПИСЬМА
ЗВІТ З ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ**

Здобувач: 1 курсу групи КІ – 231
Хоролець В. А.
Спеціальності:
123 «Комп'ютерна інженерія»

Перевірив: д.е.н, професор
кафедри економіки, обліку та
оподаткування
Акименко О. Ю.
(посада, вчене звання, науковий ступінь, прізвище та ініціали)

_____ (підпис)

Національна шкала _____
Кількість балів: _____ Оцінка: ECTS _____